Razvojna agencija Savinja
Gospodarsko interesno združenje
Ulica heroja Staneta 3, 3310 Žalec, Slovenija

ANALIZA POSLOVANJA GOSPODARSTVA NA OBMOČJU OBČINE ŽALEC IN SPODNJE SAVINJSKE DOLINE V LETU 2021

ŽALEC, avgust 2022

VSEBINA

1. UVOD

1.1. Splošno o vsebini informacije
1.2. Gospodarske razmere v občini Žalec, Spodnji Savinjski dolini, Savinjski regiji in Sloveniji v letu 2021

2. OSNOVNE ZNAČILNOSTI GOSPODARSTVA V LETU 2021 Z VIDIKA GIBANJA ŠTEVILA SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV IN GOSPODARSKIH DRUŽB TER ZAPOSLENOSTI IN BREZPOSELNOSTI

3. REZULTATI POSLOVANJA PODJETIJ V LETU 2021

3.1. Ekonomska moč savinjske regije in občine Žalec
3.2. Prihodki
3.3. Odhodki
3.4. Poslovni izid
3.5. Poslovanje ključnih panog v občini Žalec

4. ZAKLJUČEK

5. PRILOGE

VIRI :

- FI-PO AJPES
- Podatki ZRSZ
- Podatki SURS RS
- AJPES, Informacija o poslovanju gospodarskih družb samostojnih podjetnikov in zadrug na območju celjske regije v letu 2021
- AJPES, Informacija o poslovanju GD, SP in zadrug, savinjska regija 2021
- UMAR, Zimska napoved gospodarskih gibanj 2021
- UMAR, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2022
- UMAR, Ekonomsko ogledalo št. 9/2021 in 5/2022

1. UVOD

1.1. Splošno o vsebini informacije

V informaciji o rezultatih poslovanja gospodarstva na območju občine Žalec in Spodnje Savinjske doline je predstavljena okvirna sliko poslovnega izida gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov, ki poslujejo na območju občine Žalec na podlagi finančnih podatkov AJPES iz baz FI-PO, statističnih podatkov SURS, podatkov Zavoda RS za zaposlovanje in nekaterih napovedi urada UMAR.

Sledeča analiza stanja gospodarstva občine Žalec je letos nastajala nekako zopet v zapoznelem terminu, kot že lani. Razlogi ležijo v podaljšanju državnega roka za oddajo letnih poročil in davčnih obračunov poslovnim subjektom do 3. maja 2022. Za nastanek te analize pa je bil, kot vedno, predpogoj, prav objava AJPES-ovih baz podatkov FI-PO, ki izhajajo iz oddanih letnih podatkov podjetij, ki pa jih ASPES objavi šele naknadno po prejetju in obdelavi poslovnih podatkov podjetij.

Gradivo je bilo dopolnjeno s podatki iz AJPES-ih letnih poročil »Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug na območju občin, ki jih pokriva AJPES izpostava Celje« in »Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v Savinjski regiji«, UMAR-jeve Pomladanske napoved gospodarskih gibanj 2021 in UMAR-jevih Ekonomskih ogledal.

Ključni podatki o doseženih rezultatih v letu poslovanja so prikazani v dveh tabelah na koncu poročila, iz katerih so črpani tudi nekateri vhodni podatki za grafične prikaze, ki spremljajo tekstualni del te informacije. Kjer je bilo to možno so rezultati na ravni občin primerjani s kazalniki na ravni subregije Spodnje Savinjske doline, Savinjske regije in Slovenije.

1.2. Gospodarske razmere v Sloveniji, v Savinjski regiji, v Spodnji Savinjski dolini in v občini Žalec v letu 2021

Pandemija COVID-19 v kombinaciji s strogimi zdravstvenimi in zaščitnimi ukrepi je močno prizadela gospodarsko aktivnost v letu 2020. Strogi ukrepi za zajezitev širjenja koronavirusa pa so lani v 2021 že v dobri meri popuščali, tako na globalni ravni, kot v Sloveniji, kar je v veliko meri spodbudilo gospodarsko okrevanje.

Po močnem upadu v letu 2020, je v Sloveniji lani realni BDP lani hitro okreval in z 8,1-odstotno rastjo presegel pričakovanja ter raven pred epidemijo. Krepilo se je trošenje gospodinjstev in rast blagovne menjave. Okrevali so tudi vsi agregati potrošnje in presegli pred pandemično raven iz leta 2019, tudi državna potrošnja je rasla. Zasebna potrošnja, ki je bila leta 2020 zaradi epidemije močno prizadeta, se je lani povečala kar za 11,6 %, na kar je vplivalo postopno sproščanje zajezitvenih ukrepov v pomladanskih in poletnih mesecih ter nato širša uveljavitev pogoja PCT, ki je v omejenem obsegu dopuščal delovanje najbolj izpostavljenih dejavnosti tudi v času zaostrenih epidemičnih razmer. Rast je bila spodbujena tudi z unovčevanjem bonov, kar se je predvsem odrazilo v povečanju trošenj za gostinske, kulturne in športne storitve.

Visoko rast zasebne potrošnje je podpirala tudi rast razpoložljivega dohodka, na kar so pomembno vplivali vladni ukrepi za ohranjanje delovnih mest in za pomoč prebivalstvu, pa tudi okrevanje na trgu dela.

Stopnja varčevanja, ki se je v letu 2020 močno povečala, se je lani znižala, a ostala višja kot pred epidemijo. Lani se je nadaljevala tudi rast bruto investicij v osnovna sredstva podjetij (Žalec + 9%; SLO +12 %), ki so začele okrevati že v drugi polovici leta 2020.

Ob okrevanju tujega povpraševanja sta bili lani visoki tudi rast izvoza in uvoza.

Tudi rast cen stanovanjskih nepremičnin se je lani še pospešila. Za ilustracijo SURS-ov graf spodaj…

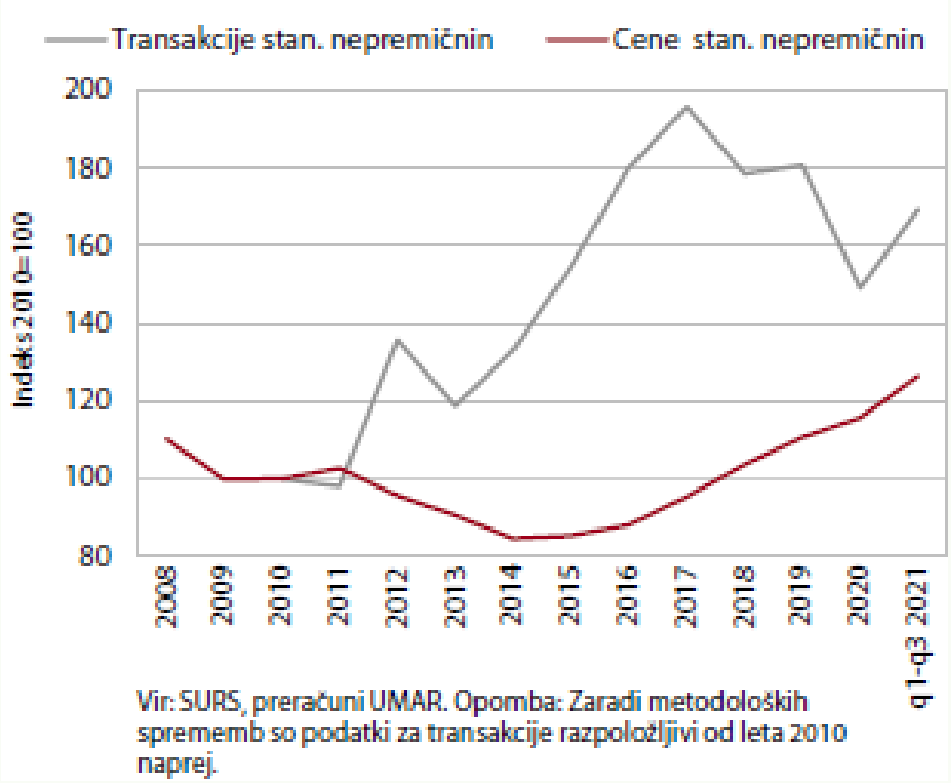

Rast cen stanovanjskih nepremičnin je v času pred pandemijo odražala predvsem ugodne konjunkturne razmere, rast razpoložljivega dohodka gospodinjstev in ugodne pogoje zadolževanja na bančnem trgu. V letu 2020 se je rast cen stanovanjskih nepremičnin nadaljevala. Na to je vplivalo predvsem to, da so gospodinjstva, tudi ob pomoči ukrepov vlade, v letu 2020 ohranila razmeroma visoke dohodke in v povprečju še znatno povečala varčevanje, ob ugodnih pogojih zadolževanja pa je visoko ostalo tudi kreditiranje nakupov stanovanjskih nepremičnin. Manjši vpliv so verjetno imeli tudi uvedba ležarin na večje depozite v bankah, delo od doma in omejitve gibanja med epidemijo. Na okrevanje gospodarstva v letu 2021 se je rast cen stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji odzvala s pospeškom. Poleg nadaljevanja visokega povpraševanja ob nadaljnji rasti razpoložljivega dohodka gospodinjstev, visokih skupnih prihrankih prebivalstva, nadaljevanju ugodnih pogojev kreditiranja in ohranjanju relativno visoke rasti stanovanjskih kreditov so na to vplivali tudi omejena ponudba novih stanovanjskih nepremičnin ob podražitvah gradbenih materialov, višjih stroških dela ter pričakovanjih višje inflacije in s tem povezanim razvrednotenjem realne vrednosti prihrankov.

Rast gospodarske aktivnosti je bila lani v Sloveniji realno 8,1-odstotna in je bila podprta z rastjo razpoložljivega dohodka (podprt z vladnimi ukrepi in hitrim okrevanjem trga dela) ter tudi posledica zadržanih nakupov iz leta 2020. Po močnem padcu v letu 2020 se je lani dodana vrednost povečala v večini gospodarskih dejavnosti.

Ob podpori interventnih ukrepov in okrevanju gospodarske aktivnosti v letu 2021 se je zaposlenost povečala na najvišjo raven doslej, brezposelnost pa se je močno zmanjšala. Ob velikem povpraševanju po delovni sili se v večini dejavnosti krepi njeno pomanjkanje. Na visoko povpraševanje po delovni sili in na njeno premajhno ponudbo kaže stopnja prostih delovnih mest, ki je v zadnjem četrtletju 2021 ostala na najvišji ravni doslej.

Na rast statistično izkazane povprečne nominalne bruto plače pa so v zadnjih dveh letih močno vplivali interventni ukrepi za ohranjanje delovnih mest in izplačila dodatkov, povezanih z epidemije Covida- 19.

Cene življenjskih potrebščin, katerih medletna rast je bila v začetku lanskega leta še negativna, so se proti koncu leta močneje povišale, kar je prispevalo k skupni povprečni letni 1,9 % inflaciji. Najpomembnejši razlogi za zviševanje in širše osnovano rast cen so bili okrevanje gospodarstva, težave v dobavnih verigah in občutno višje cene energentov. Višje cene energentov, vhodnih materialov in surovin (npr. gnojil in krmil) ter tudi slabša letina so vplivale na rast cen hrane, tako predelane kot nepredelane.

Gospodarstvo savinjske regije in občine Žalec se je v letu 2021 uspešno prilagodilo »korona časom« in je glede na leto prej zelo dobro okrevalo. Kljub prekinitvi večletnega trenda nizke inflacije in visoki rasti cen v letu 2021, ki je nekoliko zmanjšala realno rast obsega poslovanja, podatki iz letnih poročil kažejo na visoko rast ekonomskih kategorij. Ustvarjeni prihodki so se izrazito povečali in krepko presegli prihodke iz časov konjunkture pred epidemijo koronavirusa. Gospodarsko moč in vpliv poslovanja na gospodarstvo gre med poslovnimi subjekti pripisati predvsem družbam, ki so v letu 2021 ustvarile okoli 93 % vseh prihodkov, odhodkov in neto dodane vrednosti ter zaposlovale okoli 90 % vseh zaposlenih. Družbam je pripadalo tudi okoli 90 % čistega dobička.

Najmočnejši člen v regiji in občini Žalec tako ostajajo družbe, ki opravljajo predelovalne dejavnosti. Te družbe so bile izrazito izvozno usmerjene, saj so ustvarile okoli polovico vseh prihodkov na tujem trgu, zaposlovale so 90 % vseh zaposlenih in hkrati ustvarile okoli 90 % čistega dobička.

Po obsegu ekonomskih kategorij so pričakovano prevladovale velike družbe, a je prilagodljivost in dinamičnost na strani manjših družb, kar se je že izkazalo v preteklih kriznih letih.

Občina Žalec se v letu 2021 lahko pohvali predvsem z bistvenim zmanjšanjem brezposelnih, ter nadpovprečno rastjo zaposlenih. Prav tako so nadpovprečno zrastla tudi sredstva podjetij, kot posledica večjih vlaganj v podjetja., izostal pa ni tudi zelo dober končni poslovni izid. Leto 2021 je bilo tudi in še posebej v Žalcu zelo dobro poslovno leto.

2. OSNOVNE ZNAČILNOSTI GOSPODARSTVA V LETU 2021 Z VIDIKA GIBANJA ŠTEVILA SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV IN GOSPODARSKIH DRUŽB TER ZAPOSLENOSTI IN BREZPOSELNOSTI

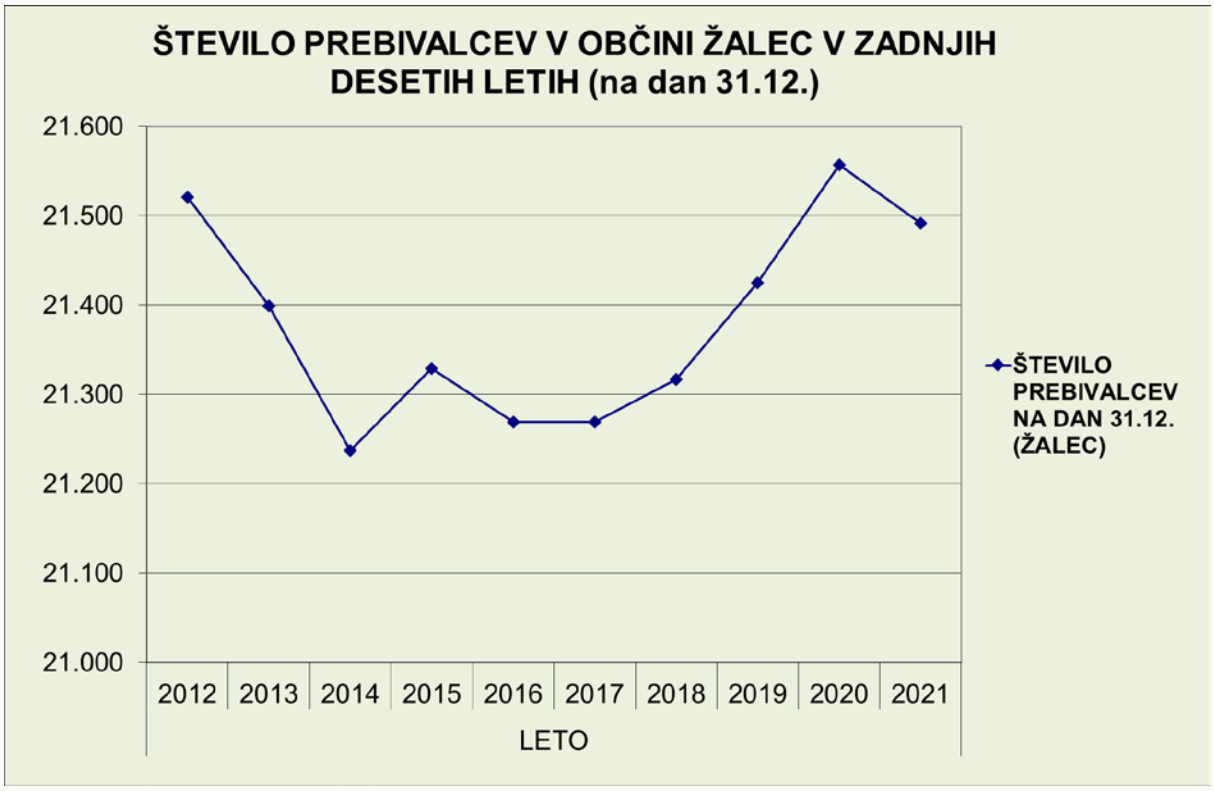

Prebivalstvo v občini Žalec je beležilo pozitiven trend rasti v obdobju 2010-2012. V letu pričetka zadnje gospodarske krize se je trend števila prebivalstva močno negativno odražal, kar se je nadaljevalo vse do 2014. Kot enega od pomembnih dejavnikov za negativno rast prebivalstva predhodnih let lahko navedemo povečanje odseljevanja oz. migracij v tujino zaradi slabe gospodarske situacije in vedno večje brezposelnosti. Tak trend je slediti tudi še v letu 2014. V letu 2015 je prebivalstvo občine Žalec začelo zopet naraščati, vendar se to že v naslednjem letu zopet odrazi v negativno smer, čemur pripisujemo predvsem vpliv povečanega odseljevanja v druge občine.

V predzadnjih treh letih se je prebivalstvo v občini zopet povečevalo, na kar je nedvomno vplivala tudi dobra slika gospodarskih dejavnikov v občini v tem obdobju. Lani v 2021 je število prebivalstva občine Žalec upadlo za 65 ljudi, na kar sta skupaj vplivala faktorja nekaj večje preseljevanja med občinami ter bistveno manjši letni selitveni prirast iz tujine. Naravni prirast prebivalstva (torej presežek rojenih nad umrlimi) je v Žalcu sicer v zadnjih 10 letih zelo ugodno pozitiven z nekoliko neugodnim letom 2020 in še malenkostno 2021, na kar pa je nedvomno imela velik vpliv umrljivost zaradi virusa COVID. Slovenija se namreč s sliko negativnega naravnega prirasta sooča že od nekaj poprejšnjih let.

Kljub navedenim nihanjem števila prebivalstva je razvidno, da se v zadnjih 10 letih prebivalstvo v občini skupaj ni bistveno spremenilo. Iz relativno pozitivnega demografskega trenda zadnjih 10 let pa lahko nadalje sklepamo, da je občina kljub splošni COVID zdravstveni krizi preteklih 2 let, ki je močno posegla tudi v gospodarstvo, uspela zagotavljati ugodne pogoje za pozitiven demografski razvoj, ki je vsekakor zelo močno v korelaciji z gospodarstvom v občini in posledično razpoložljivimi delovnimi mesti.

Slika rasti števila prebivalstva je zagotovo eden najbolj pomembnih kazalcev korelacije med rastjo prebivalstva in gospodarskim razvojem lokalne skupnosti – zlasti z zornega kota nadaljnje razvojne perspektive občine in tudi širše demografske slike v državi Sloveniji.

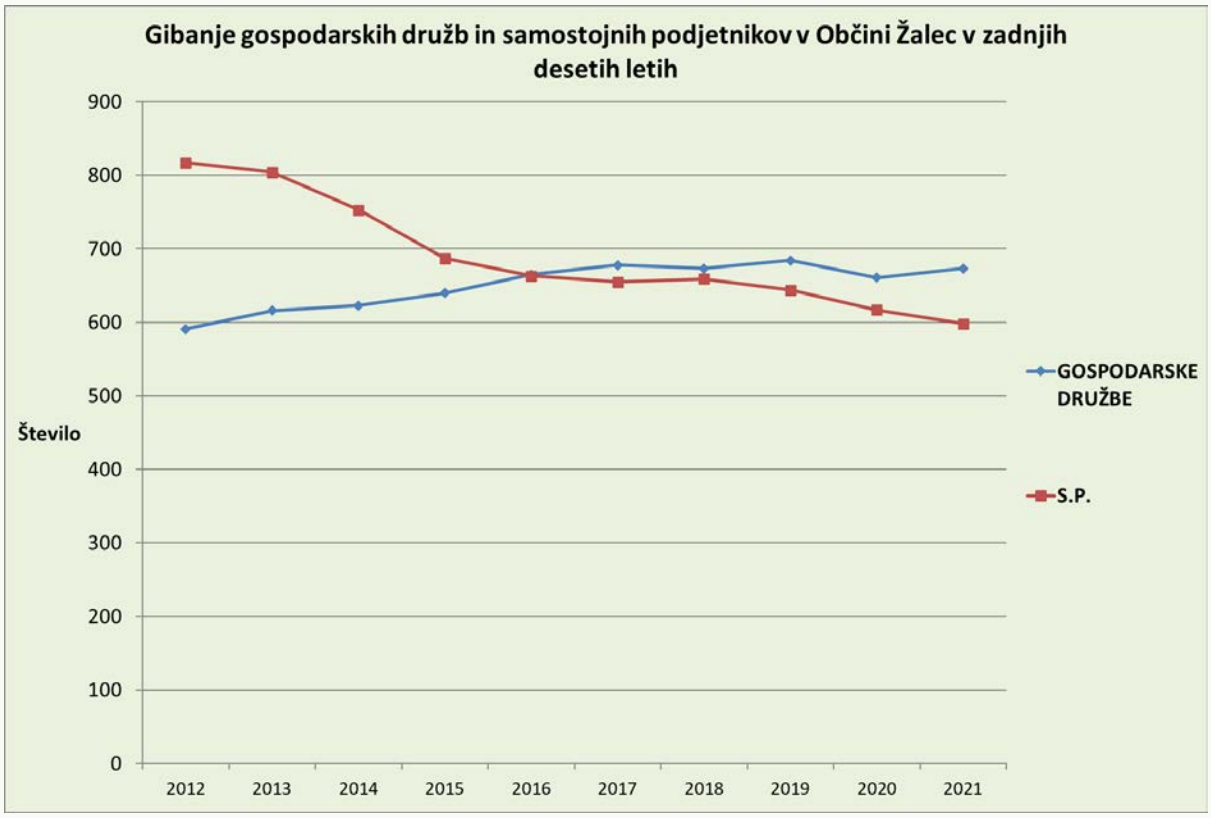

Podatke iz letnih poročil za leto 2021 je letos do konca meseca maja AJPES-u za področje občine Žalec predložilo 598 samostojnih podjetnikov in 673 gospodarskih družb oziroma skupno 1.271 podjetij, kar je le 7 podjetij/podjetnikov manj kot leto prej.

Število podjetij (g.d. in s.p.) v Občini Žalec po velikosti	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
velike	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1
srednje	12	12	14	13	15	12	13	16	17	17
male	62	56	61	58	64	62	63	68	65	71
mikro	1333	1350	1399	1253	1247	1257	1254	1237	1195	1182
SKUPAJ	1.408	1.419	1.476	1.325	1.328	1.333	1.332	1.323	1.278	1.271

Od vseh podjetij je bilo v Žalcu, po strukturi manj kot 1% velikih, nekaj več od 1% srednjih, 5% malih in kar 93% mikro podjetij. Število podjetij je v zadnjem letu malenkost upadlo v velikostnih razredih in mikro podjetij, medtem ko se je število malih podjetij, z od 11 do 50 zaposlenimi celo povečalo.

Sklepati je torej, da se je nekaj podjetij iz nižjega velikostnega razreda mikro podjetij zaradi povečanega zaposlovanja prestavilo v višji razred malih podjetij.

Ugotovimo lahko, da so posledice še vedno neugodnih gospodarskih razmer v državi, poveznih z ukrepi Covid, v občini Žalec še malenkost intenzivneje vplivale na upad števila podjetij, kot je bilo to opaziti na državni in regijski ravni, v največji meri pa gre tu predvsem za prestrukturiranje in nadalje prezaposlovanje delovne sile med prestrukturiranimi podjetji.

Tudi lani med VELIKIMI podjetji v občini Žalec ostaja podjetje NOVEM CAR INTERIOR DESIGN d.o.o.- Lani je povečalo število zaposlenih na nekje stari nivo in sicer na 824 zaposleni (predlani 696 delavcev) in je znano, da deluje v sektorju predelovalne industrije za avtomobilsko dejavnost.

Podjetje SMARTY d.o.o. (prej zastopano kot IKOS BP d.o.o.), ki je še 2018 zaposlovalo 290 delavcev (leto prej pa celo 306) je leta 2019 zdrsnilo v kategorijo SREDNJIH podjetij z 227 zaposlenimi. Gre za podjetje za posredovanje zaposlitev, ki je kategoriji srednje velikih podjetij. V skupino SREDNJIH podjetij sta v Žalcu že v letu 2019 vstopili novi podjetji, EHO d.o.o., ki je preselilo svoj sedež in relativno novo podjetje EASYTRANS d.o.o., ki pa je v povezavi s podjetjem DRAGANOVIĆ d.o.o. iz Žalca. V skupino SREDNJE velikih podjetij je z letom 2021 vstopilo še podjetje za posredovanje delovne sile in gradbeništvo DE-M4 d.o.o. s 63 zaposlenimi.

Žal pa v t.i. žalska podjetja od lani ne vštevamo več podjetja NIVO EKO d.o.o. , ki je sedež podjetja prestavilo v Celje. Po velikosti so sodili v gornji del srednje velikih podjetij v Žalcu.

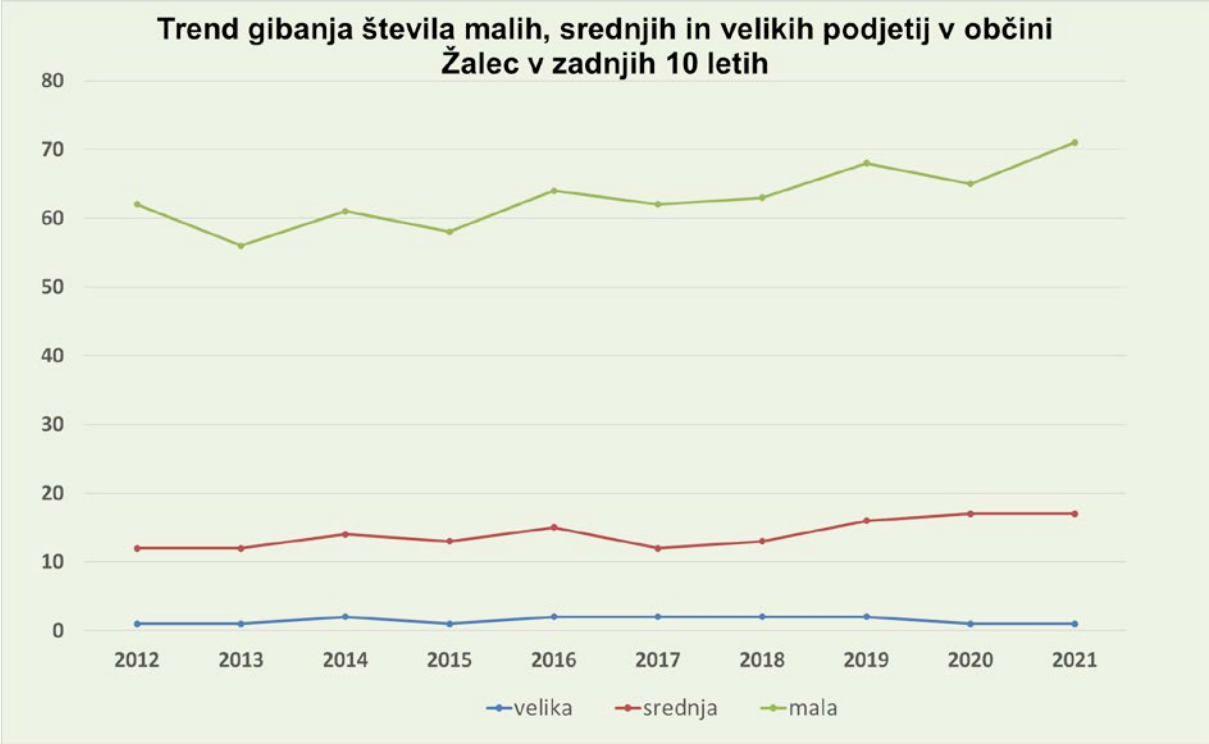

Seznam velikih in srednjih podjetij po številu zaposlenih v občini Žalec v letu 2021:

Velika podjetja (več kot 250 zaposlenih):
NOVEM CAR INTERIOR DESIGN d.o.o.

Srednja podjetja (med 50 in 250 zaposlenih) :
ANTON BLAJ d.o.o.
APLAST d.o.o. – novo od 2018
DRAGANOVIĆ d.o.o. – novo od 2018
DE-M4 d.o.o. – NOVO od 2021 (DE-M4, posredovanje delovne sile in gradbeništvo, d.o.o.)
EASYTRANS d.o.o. – novo od 2019
EHO d.o.o. – novo od 2019
HORMAN SLOVENIJA d.o.o. (preimenovan 2020, bivši MATJAŽ d.o.o.) – novo od 2017
HRC d.o.o.
JKP Žalec d.o.o.
JUTEKS d.o.o.
MIROSAN, d.o.o.
MLEKARNA CELEIA d.o.o.
OMCO METALS SLOVENIJA d.o.o.
SICO d.o.o.
SIP d.o.o.
SMARTY d.o.o. (prej IKOS BP d.o.o.) – zunanja kadrovska služba (prešlo iz kategorije velikih v 2020)
TEHNOS d.o.o.

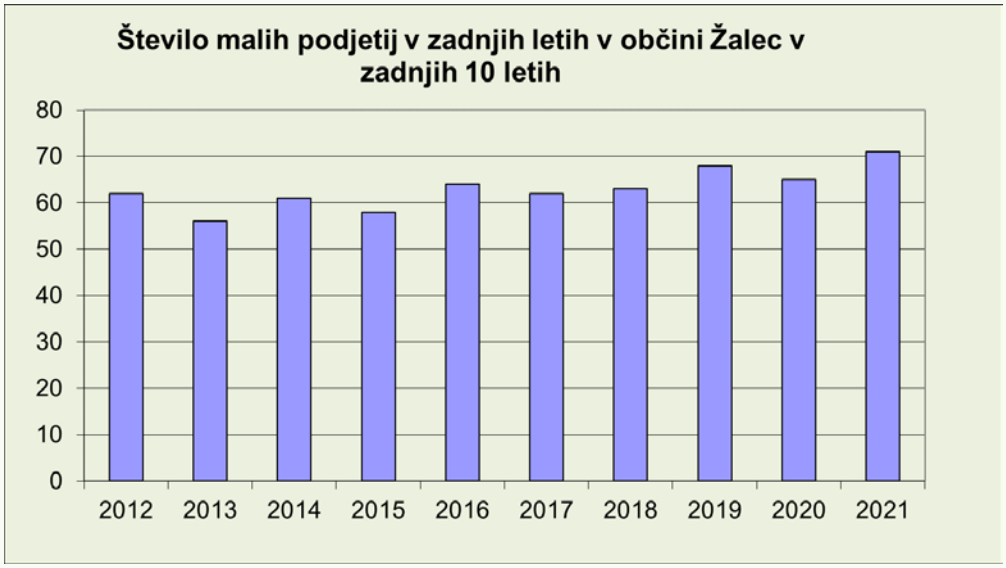

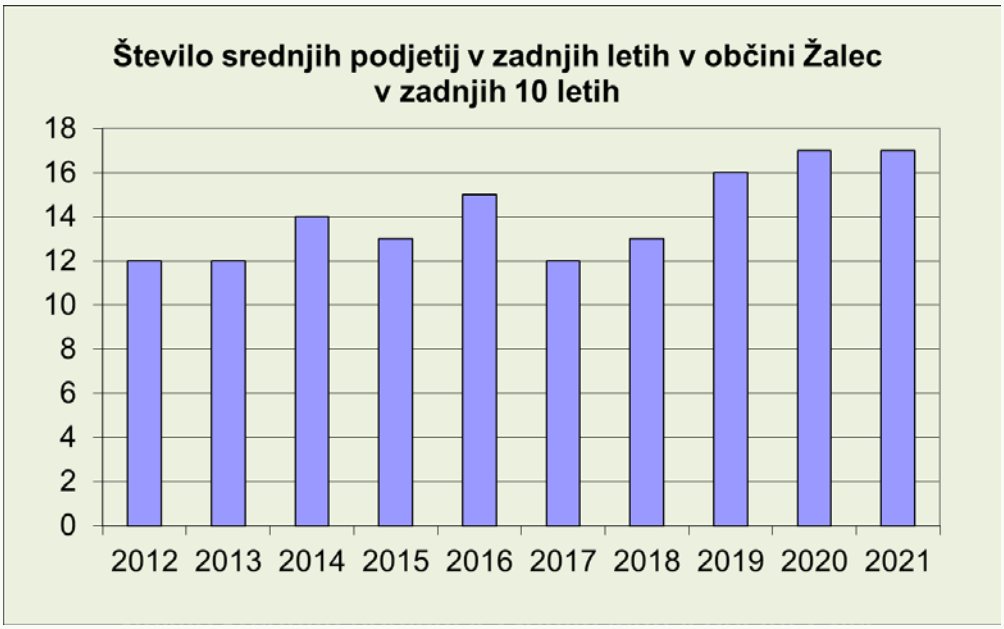

Občina Žalec je beležila v desetletnem obdobju 2010-2019 (pred CORONA časom) pozitiven trend rasti skupnega števila gospodarskih družb, nakar se je v 2020 ta trend obrnil navzdol in je število podjetij po desetih letih začelo rahlo upadati.

Število samostojnih podjetnikov je v Žalcu v zadnjih desetih letih v povprečju v upadu. Še do leta 2011 je število s.p.-jev naraščalo, v letu 2012 pa začnemo beležiti upad števila samostojnih podjetij, kar se je nadaljevalo vse do lani. V zadnjih desetih letih je število s.p.-jev upadlo za okoli 27%. Enake trende zmanjšanja tako števila s.p.-jev kot gospodarskih družb je v lanskem letu zaznati tudi na ravni Savinjske regije in države Slovenije.

Žalska podjetja so lani zaposlovala 6% več ljudi kot predhodno leto. K pozitivnemu trendu so še po predhodnem negativnem letu, ugodno prispevali tako samostojni podjetniki, kot gospodarske družbe. Če so gospodarske družbe še leto prej več odpuščale, kot zaposlovale, so z zadnjem letu 2021 že obrnile ta trend. Medtem ko so s.p.-ji s pričetkom korona krize v letu 2020 poskušali obdržati zaposlitve verjetno predvsem iz naslova večinoma samozaposlenih, v zadnjem letu pa so očitno ob izboljšanju splošno gospodarskih kazalnikov še dodatno zaposlovali.

Podobne trende rasti števila skupnih zaposlitev je opaziti tudi na državnem nivoju ter prav tako na regijskem. Število zaposlenih se je lani prav tako povečalo v vseh ostalih petih občinah subregije Spodnje Savinjske doline, razen v Preboldu, kjer pa so še do predlani, kljub Korona krizi, ohranjali število zaposlitev.

Razumljivo je tudi, da s.p.-ji, ki v glavnini tvorijo samozaposlitve tudi v času kriz poskušajo obdržati vsaj samozaposlitve, lahko pa predpostavljamo tudi to, da so sprejeti gospodarski ukrepi vlade za ublažitev krize vsaj nekoliko več prispevali ravno na stran s.p.-jev.

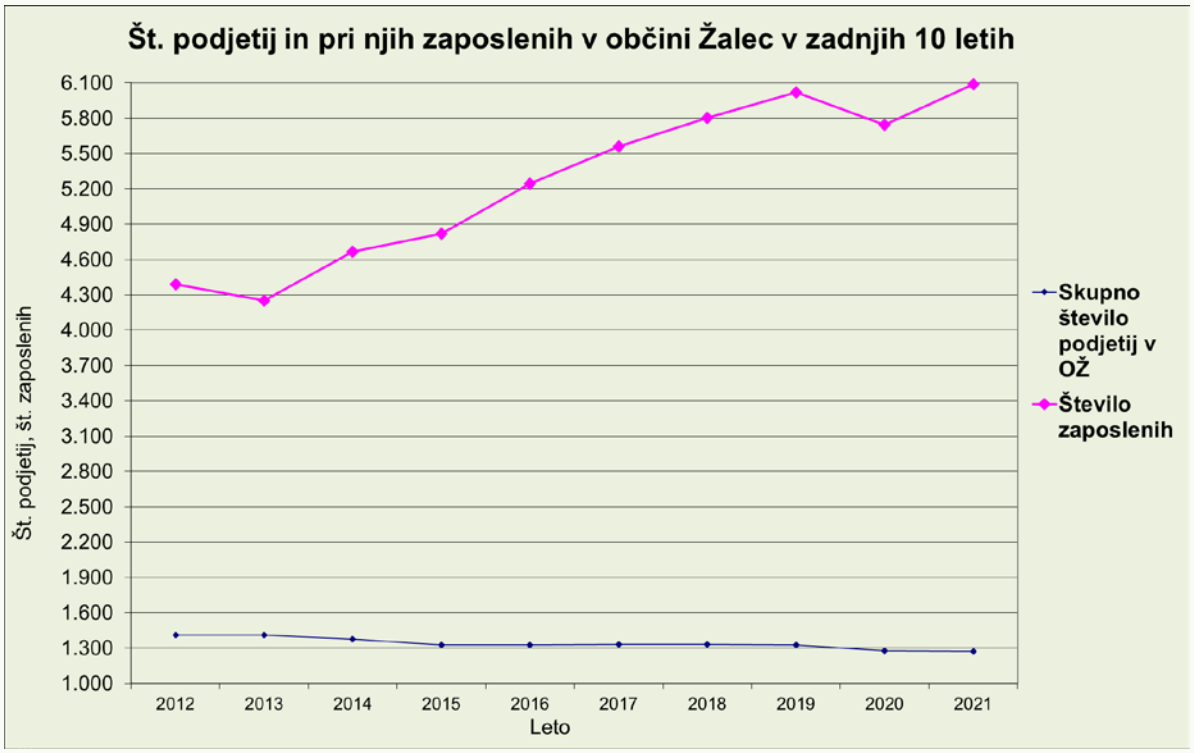

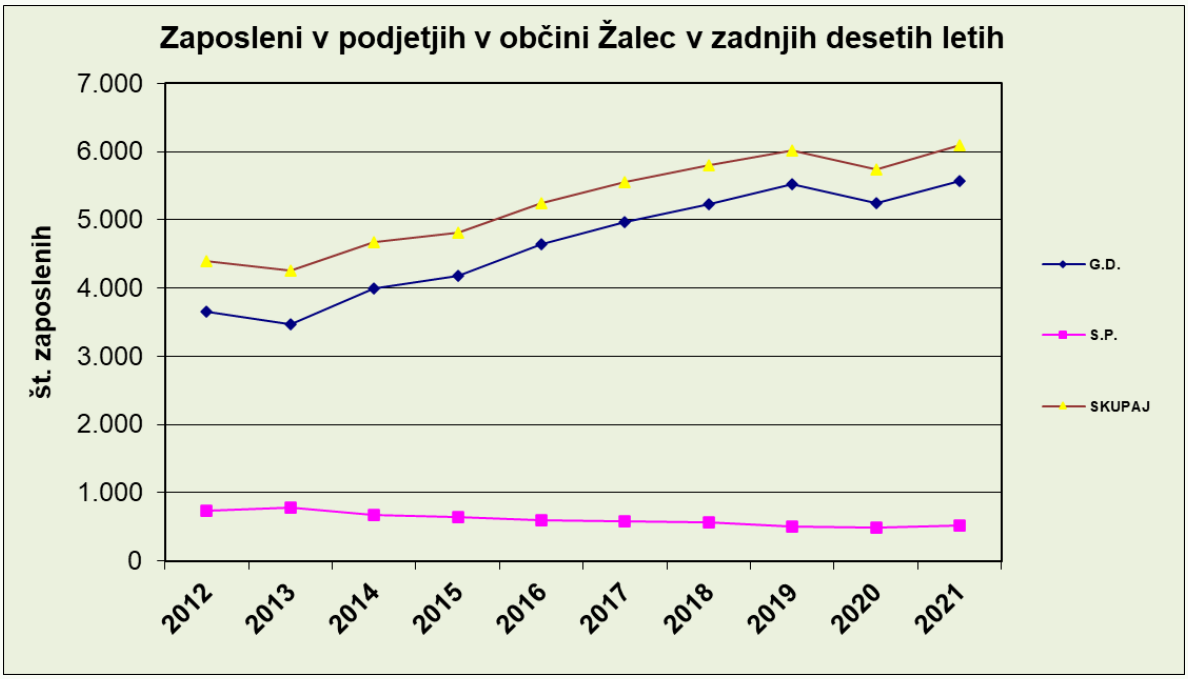

Zmanjševanja števila zaposlenih v podjetjih je bila v letu 2020 predvsem posledica tendence zmanjševanja vseh stroškov in tako tudi stroškov dela. V preteklosti je bilo v občini Žalec v tem pogledu še posebej izrazito leto 2008, ko je postalo zaposlovanje močno negativno in se tako nadaljeval do leta 2013. Od tam naprej je do lani zaznana ponovna dobra rast zaposlenih v žalskih podjetjih, izjema je bilo Korona krizno leto 2020, ko je število zaposlenih zelo rahlo upadlo.

V lanskem letu 2021 so žalska podjetja skupaj zaposlovala 6.087 delavcev, kar je največ v zadnjih 10 letih. Za izjemno povečano zaposlovanje so nominalno odgovorne predvsem gospodarske družbe, relativno pa so k lanskemu skupnemu dobremu zaposlitvenemu rezultatu prispevali v podobnem deležu tudi samostojni podjetniki. Tako so gospodarske družbe lani v primerjavi s predhodnim letom zaposlile novih 311 delavcev, kar pomeni 5,9 % povečanje. Samostojni podjetniki pa so prispevali 31 delavcev, kar je na njihovi strani pomenilo 6,3% povečanje.

Žalska podjetja so v obdobju gospodarske rasti/konjunkture v preteklih letih zaposlovala celo več od državnega povprečja. Za tako izrazito rast so imele zasluge predvsem gospodarske družbe, ki so v tistem obdobju zaposlovale mnogo intenzivneje. Slabosti tega pa se seveda potem močneje odrazijo v času kriz, kot je bila pretekla Koronska v letu 2020, ko so sicer ta ista podjetja zaradi močnih gospodarskih navezav na tujino postala tako močneje podložna racionalizaciji stroškov in posledično bolj nagnjena k nenadnem odpuščanju delavcev.

Gospodarske družbe se pri zaposlovanju tudi mnogo intenzivneje odzivajo splošnim gospodarskim trendom in tako močneje zaposlujejo v obdobju gospodarske konjunkture in enako močno odpuščajo v obdobju gospodarske recesije, medtem ko samostojni podjetniki splošnim gospodarskim trendom le niso toliko podložni in uspejo zaposlenost na njihovi strani nekoliko amortizirati tudi v času gospodarskih kriz. Vedeti moramo, da so samostojni podjetniki v veliki meri samozaposleni v svojih podjetjih ali morda zaposlujejo še koga in so tako na nek način primorani te zaposlitve ohraniti tudi v času »slabih zaslužkov na trgu«, to je v času gospodarske krize.

Spričo navedenih dejstev lahko sklepamo, da se je v letu 2020 del problematike večje izgube delovnih mest na strani gospodarskih družb, ki so v preteklih gospodarsko dobrih letih reševali problematiko zaposlenosti v občini, le nekoliko ublažilo preko skoraj neopaznega zmanjšanja zaposlenih na strani s.p.-jev. Že naslednje leto 2021 pa so gospodarske družbe zopet povečale gospodarsko aktivnost in tako tudi izraziteje zaposlovale.

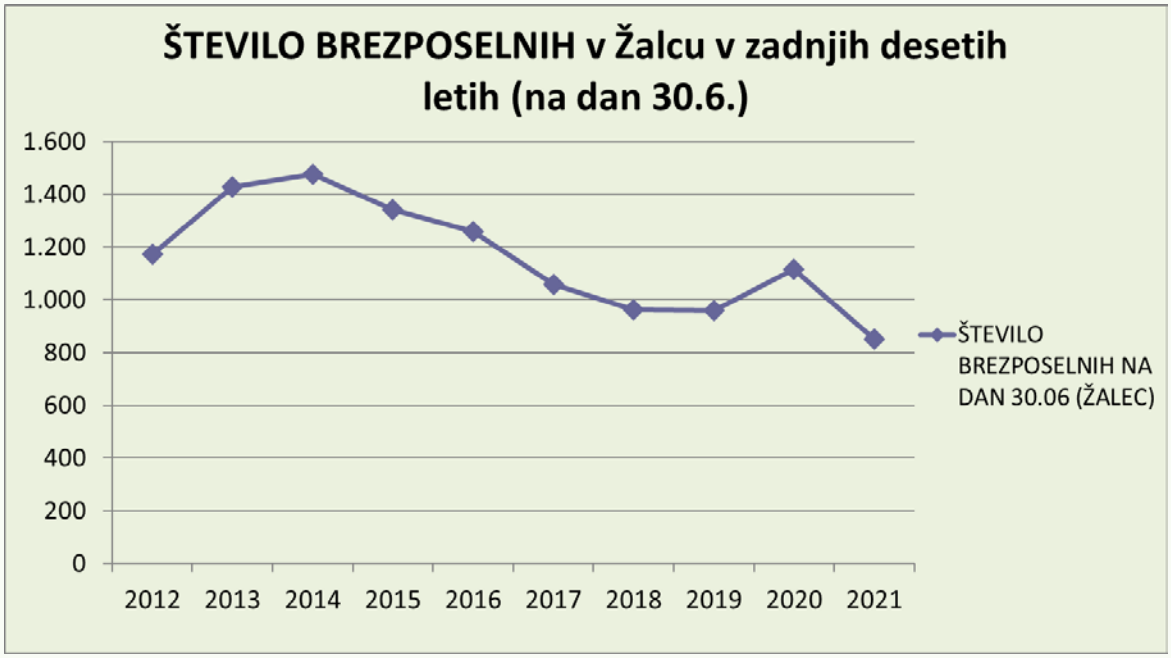

Gospodarsko stanje v veliki meri odražajo tudi podatki o gibanju brezposelnosti, ki pa ni direktno vezana na poslovanje podjetij na nekem območju saj se smatra, da je število brezposelnih tudi posledica zaposlovanja ali odpuščanja v podjetjih širše v regiji in državi.

V občini Žalec je v zadnjih 10 letih beležen relativni upad stopnje brezposelnosti, ki pa je v letu 2020 porastla posledično zaradi Corona krize. Vendar je bila tudi 2020 slika brezposelnosti v Žalcu na račun dobrih predhodnih let še vedno nekoliko bolj ugodna, kot v ostalih občinah Spodnje Savinjske doline.

Lani so se kazalci brezposelnosti zopet močno izboljšali in je sredi leta 2021 (30.6.2021) bilo v Žalcu skupaj 851 registriranih brezposelnih iskalcev zaposlitev, kar je najmanj v zadnjih 10 letih. Stopnja registrirane brezposelnosti se je sredi leta 2021 zmanjšala za 2,6 odstotne točke na 8,50 %, kar je prav tako najmanj v zadnjih 10 letih. Tudi na ravni regije in države je opaziti podobne, vendar morda nekoliko blažje kazalce upada brezposelnosti.

Skozi desetletno obdobje je torej sklepati, da so kazalci brezposelnosti države, regije in občine Žalec v ozki korelaciji, vendar pa se ti kazalci v obdobju gospodarske konjukture ali krize v Žalcu še nekoliko izraziteje izrazijo, kar je najverjetneje zelo povezano z veliko odvisnost največjih žalskih podjetij na gospodarske razmere nemških avtomobilskih trgov in druge predelovalne industrije.

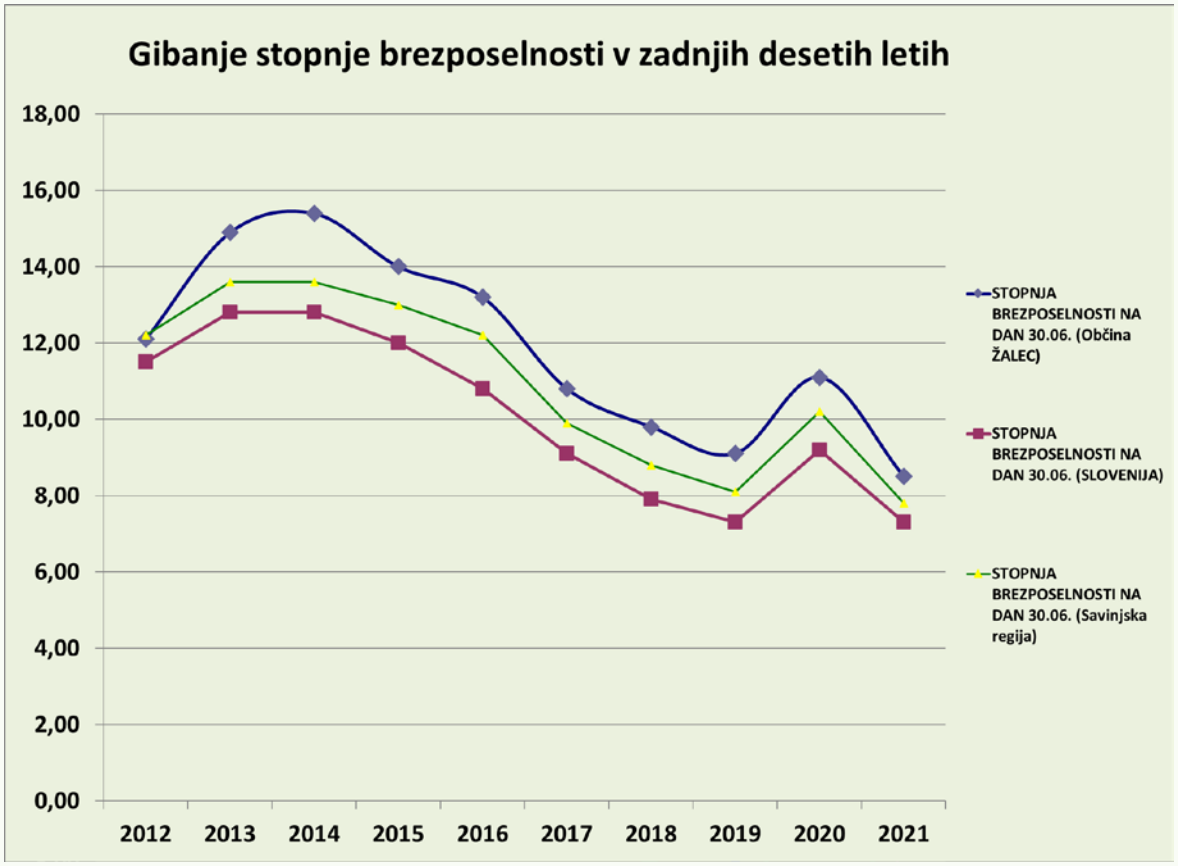

	LETO									
	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
STOPNJA BREZPOSELNOSTI NA DAN 30.06. (Občina ŽALEC)	12,10	14,90	15,40	14,00	13,20	10,80	9,80	9,10	11,10	8,50
STOPNJA BREZPOSELNOSTI NA DAN 30.06. (SLOVENIJA)	11,50	12,80	12,80	12,00	10,80	9,10	7,90	7,30	9,20	7,30
STOPNJA BREZPOSELNOSTI NA DAN 30.06. (Savinjska regija)	12,20	13,60	13,60	13,00	12,20	9,90	8,80	8,10	10,20	7,80

Na trgu dela je bilo lani v Žalcu najmanjše število brezposelnih v zadnjih desetih letih in sicer 1.323 iskalcev zaposlitve. Ob rasti gospodarske aktivnosti je lani zaposlenost izraziteje narastla tudi v zaposlovalnih dejavnostih, ki delovno silo posredujejo v druge panoge, predvsem v predelovalne dejavnosti, medtem ko so podjetja iz te dejavnosti še leto pred tem še močno upadla.

Občuten porast zaposlenih smo lani beležili predvsem zaradi občutnega zmanjšanja števila zaposlenih v predelovalnih dejavnostih in dejavnosti trgovine in gostinstva, medtem ko so največ novih zaposlitev omogočile družbe, ki so opravljale dejavnosti prometa in skladiščenja.

Število registrirano brezposelnih oseb po spolu, december 2021

Urad za delo	Moški	Ženske	Skupaj
UD Celje	1.090	1.142	2.232
UD Laško	239	238	477
UD Slovenske Konjice	524	517	1.041
UD Šentjur	348	360	708
UD Šmarje pri Jelšah	637	700	1.337
UD Žalec	653	670	1.323
OS Celje	3.491	3.627	7.118
Slovenija	33.008	32.961	65.969

Glavni kazalnik pregleda socialnih kazalnikov za enakost spolov na trgu dela je razlika v zaposlenosti moških in žensk. V Sloveniji že leta ženske predstavljajo približno polovico delovno aktivnega prebivalstva. S koncem leta 2021 jih je bilo 404.349, od tega je bilo 90 % zaposlenih, 10 % pa samozaposlenih in pomagajočih družinskih članic. Skoraj polovica delovno aktivnih žensk je imela terciarno izobrazbo. Delovno aktivnih moških s tako izobrazbo je bilo nekaj več kot četrtina.

Delež brezposelnih žensk v skupnem številu brezposelnih je bil lani na območju UD Žalec s 50,6 % v rangu državnega povprečja in kaže na to, da v Žalcu ženske, kot ranljiva skupina že nekaj let po kriteriju nezaposlenosti nikakor ne prevladujejo več, kar je demografsko pomembno in je ključnega pomena za doseganje krovnega cilja Strategije za enakost spolov 2020-2025.

Na vodilnih mestih so ženske še vedno v manjšini, vendar se njihov delež tudi v tej skupini počasi povečuje. Po podatkih mednarodno primerljivega raziskovanja Aktivno in neaktivno prebivalstvo je bilo v Sloveniji v 2021 med menedžerji in menedžerkami okoli 40 % žensk. S tem podatkom se je Slovenija med preostalimi članicami EU-28 uvrstila na četrto mesto (za Latvijo, Poljsko in Švedsko).

K dobrim trendom zaposlovanja ženski zagotovo že dolga leta občutno prispeva tudi največje Žalsko podjetje, ki zaposluje velik delež prav ženske populacije.

REZULTATI POSLOVANJA PODJETNIKOV V LETU 2021

3.1. Ekonomska moč Savinjske regije in Občine Žalec

Primerjava med ekonomsko močjo gospodarstva občine Žalec (skupaj s.p. in g.d.) v primerjavi s Savinjsko regijo nam pokaže, da v letu 2021 gospodarstvo v občini Žalec, v kateri živi dobrih 8 % vseh prebivalcev regije, dosega:

- večjo rast zaposlenosti
- večjo rast sredstev podjetij in posledično večje podjetniško investiranje
- večjo rast prihodkov ustvarjenih na tujih trgih

Delež ekonomske moči gospodarstva Občine Žalec v Savinjski regiji

	Število G.D. in S.P.		Št. zaposlenih v g.d. in s.p.		Prihodki g.d. in s.p. (v EUR)		Odhodki g.d. in s.p. (v EUR)		POSLOVNI IZID SKUPAJ za G.D. ali Podjetnikov dohodek / negativni poslovni izid za S.P. (v EUR)	
Leto	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Občina Žalec	1.278	1.271	5.745	6.087	871.544.718	1.017.988.336	825.112.447	955.019.098	39.438.016	53.689.991
Savinjska regija	13.549	13.730	67.837	70.788	10.812.974.247	13.867.921.693	10.573.896.667	13.075.622.837	48.403.856	671.424.245
Delež (%) podjetij občine Žalec v Savinjski regiji	9,43	9,26	8,47	8,60	8,06	7,34	7,80	7,30	/	8,00

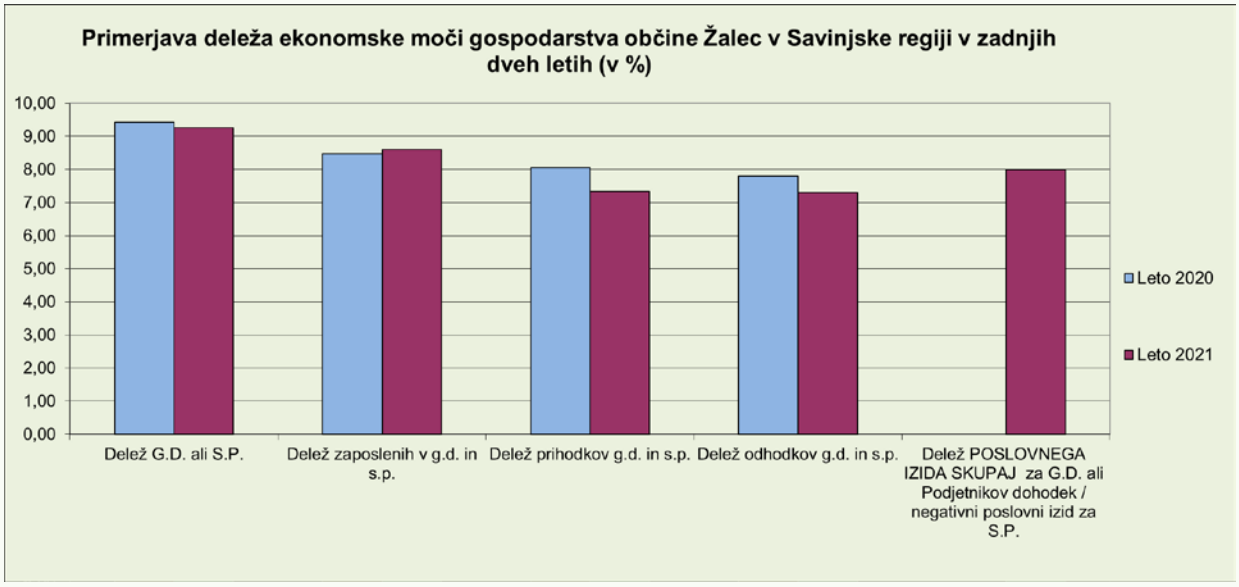

Še do nedavno povečana aktivnost gospodarstva občine se je v predhodnem letu 2020 odražala negativno v vseh zajetih kazalcih postavk poslovnega izida, z izjemo rasti sredstev vseh podjetij in skupnega poslovnega izida podjetij. Lani v 2021 pa je pri gospodarskih subjektih v občini Žalec zaznati znatno boljšo poslovno aktivnost, kot leto prej. Večina kazalcev ekonomske moči v občini Žalec je bilo v povprečju primerjalno v rangu regije ali

celo boljših. Gospodarstvo v Žalcu se je predvsem dobro izkazalo v povečanem zaposlovanju in povečanju deleža sredstev podjetij.

Podjetja v Žalcu so tako zaposlovala primerjalno prvič več kot na nivoju regije in tudi države. Prav tako so kljub še vedno negotovim gospodarskim razmeram, investirala v povprečju več kot v regiji in povsem na nivoju gospodarstva celotne države. Odraz je zaznati skozi občutno povečanje sredstev podjetij.

Glede na splošno slabo gospodarsko situacijo iz leta 2020, je gospodarstvo v Žalcu lani uspelo ponovno občutno povečati prihodkovno stran bilance.

In če je dober trend zmanjšanja števila registriranih iskalcev zaposlitve iz preteklih nekaj let v letu 2020 zamenjalo povečevanje tako brezposelnih v občini, kot tudi zmanjševanje zaposlitev v podjetjih v občini, sta se lani v 2021 ta oba kazalca močno izboljšala. Število brezposelnih v občini je bilo v 2021 tako najmanjše v zadnjih desetih letih in prav tako je bilo tudi število zaposlenih večje kot ga pomnimo zadnjih 10 let.

Žalska podjetja nedvomno v precejšnji meri zaposlujejo tudi prebivalce okoliških občin in širše in s tem v času ugodnih gospodarskih konjunkturnih gibanj precej blažilno delujejo na regijsko in državno zaposlitveno bilanco prebivalstva, ki je bila splošno lani izredno dobra, kljub še vedno prisotni pretnji korona virusnih okužb.

Z vidika sedeža družb je bila lani tretjina družb savinjske regije registriranih na območju občine Celje, desetina družb na območju občine Velenje in enako na območju občine Žalec.

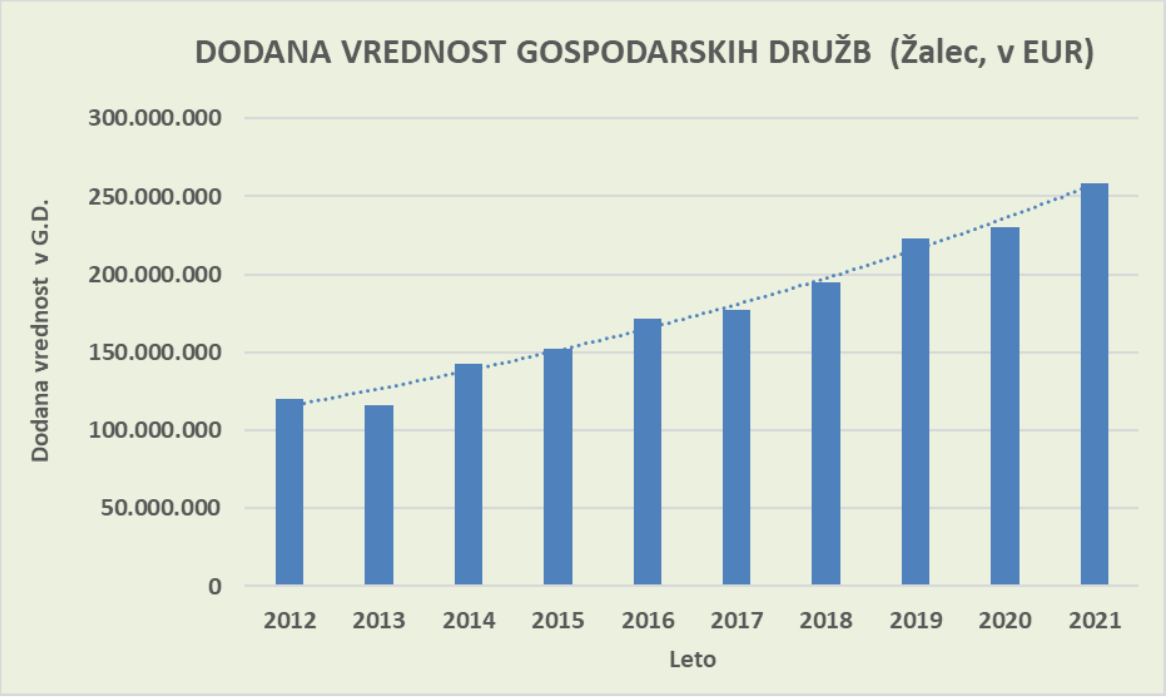

3.2. Prihodki

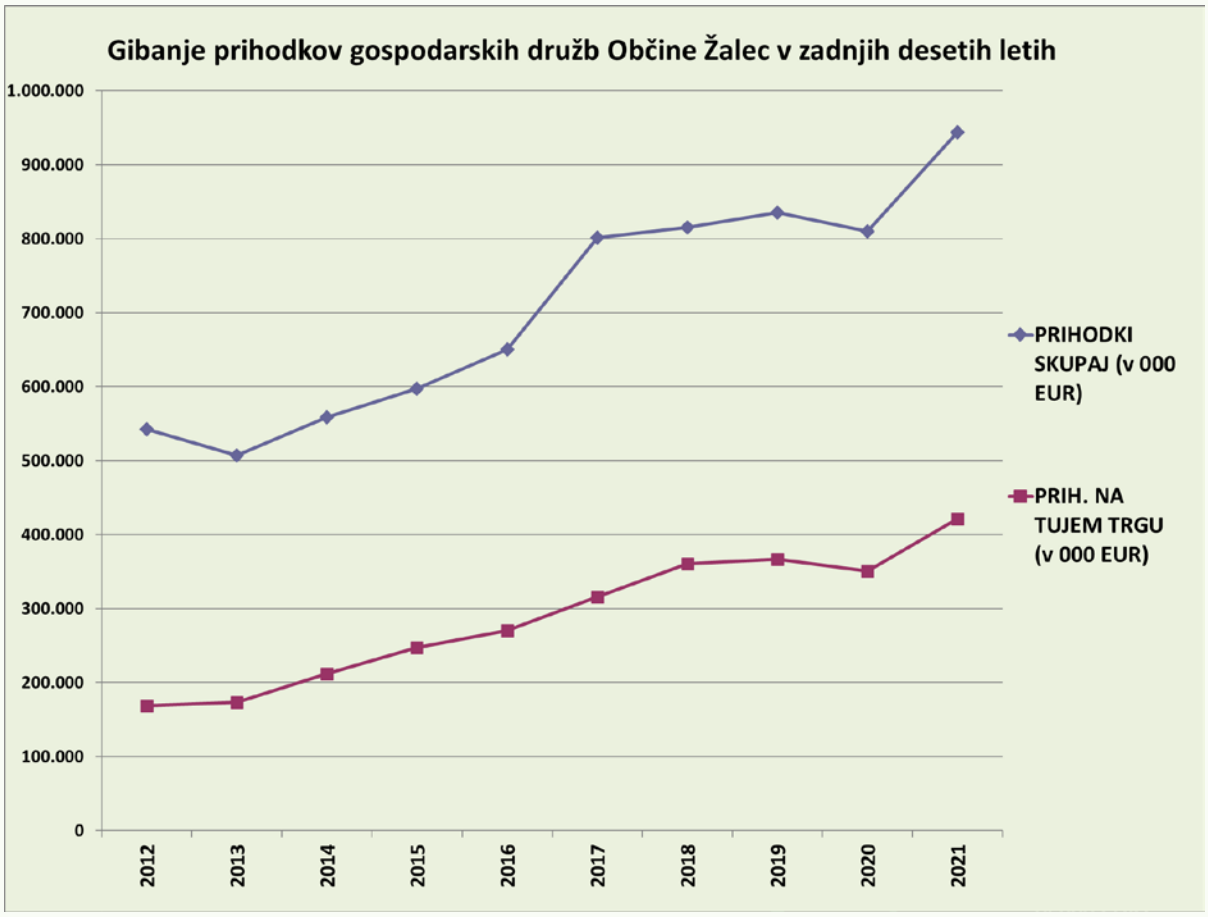

Prihodki žalskih gospodarskih družb so po močnejšem padcu v kriznem letu 2009 do leta 2013 nihali in nadalje do leta 2019 vztrajno rasli. Pandemija Covid-19 je v letu 2020 ta pozitiven trend obrnila navzdol in ustvarjene prihodke žalskih družb vrnila na nivo leta 2017. Gospodarska aktivnost pa se je lani 2021 že dodobra okrepila in zelo povečala prihodkovno stran bilance leta, tako na domačem kot tudi tujih trgih.

Uspešnost gospodarstva se meri predvsem v izvozni usmerjenosti ter ustvarjenih prihodkih na tujih trgih, ki pri žalskih podjetjih že od leta 2009 dalje vseskozi bolj ali manj naraščajo, z izjemo pandemično pogojenega leta 2020.

V preteklem letu so žalska podjetja prihodke na tujem trgu ustvarjala bolj uspešno, kot v povprečju podjetja v regiji, kar kaže na zelo dobro povezanost žalskih podjetij s tujino, vendar kaže tudi ranljivost teh istih podjetij in lokalnega gospodarstva na krize iz globalnih trgov.

K skupni odlični rasti prihodkov je tako razvidno lani pozitivno vplivala prav rast prihodkov ustvarjenih na tujih trgih, medtem ko so bili prihodki ustvarjeni na domačem prav tako pozitivni in le nekaj odstotnih točk zaostajajo za prihodki ustvarjenimi na tujih trgih.

Na skupno stran povečanje prihodkov so lani v 2021 nekoliko bolj vplivali prav s.p.-ji, ki so še leto prej močneje prispevali prav na nasprotno stran zmanjševanja prihodkov.

Prihodki podjetij (v EUR)

	Braslovče	Polzela	Prebold	Tabor	Vransko	Žalec	SSD	Sav. Regija
2017	69.600.025	105.198.487	308.894.017	8.223.979	40.786.551	801.644.957	1.334.348.016	9.977.954.958
2018	74.805.125	101.621.021	338.151.776	6.362.265	45.686.148	884.058.102	1.450.684.437	10.563.908.464
2019	82.577.625	111.909.592	366.779.918	7.080.997	48.903.837	900.185.245	1.517.437.214	11.113.286.774
2020	88.721.493	116.114.419	342.242.804	6.810.645	46.325.576	871.544.718	1.471.759.655	10.812.974.247
2021	118.190.480	151.125.221	352.426.419	9.342.779	61.337.989	1.017.988.336	1.710.411.224	13.867.921.693

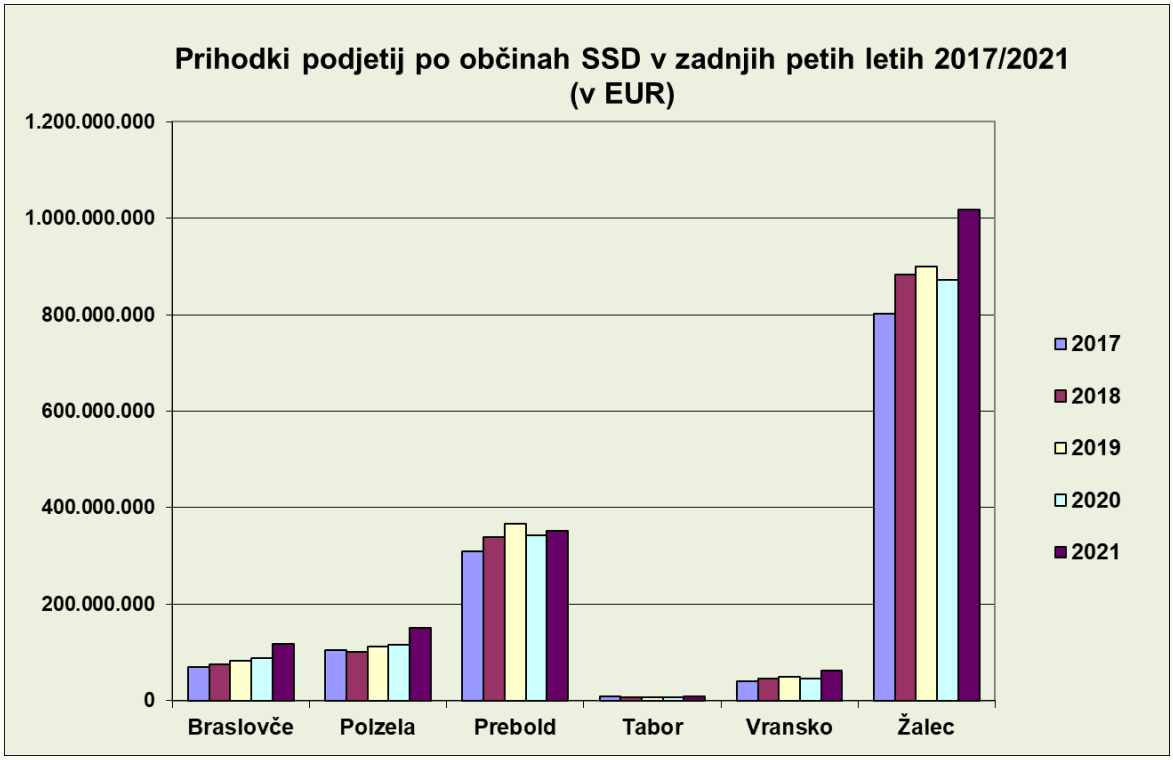

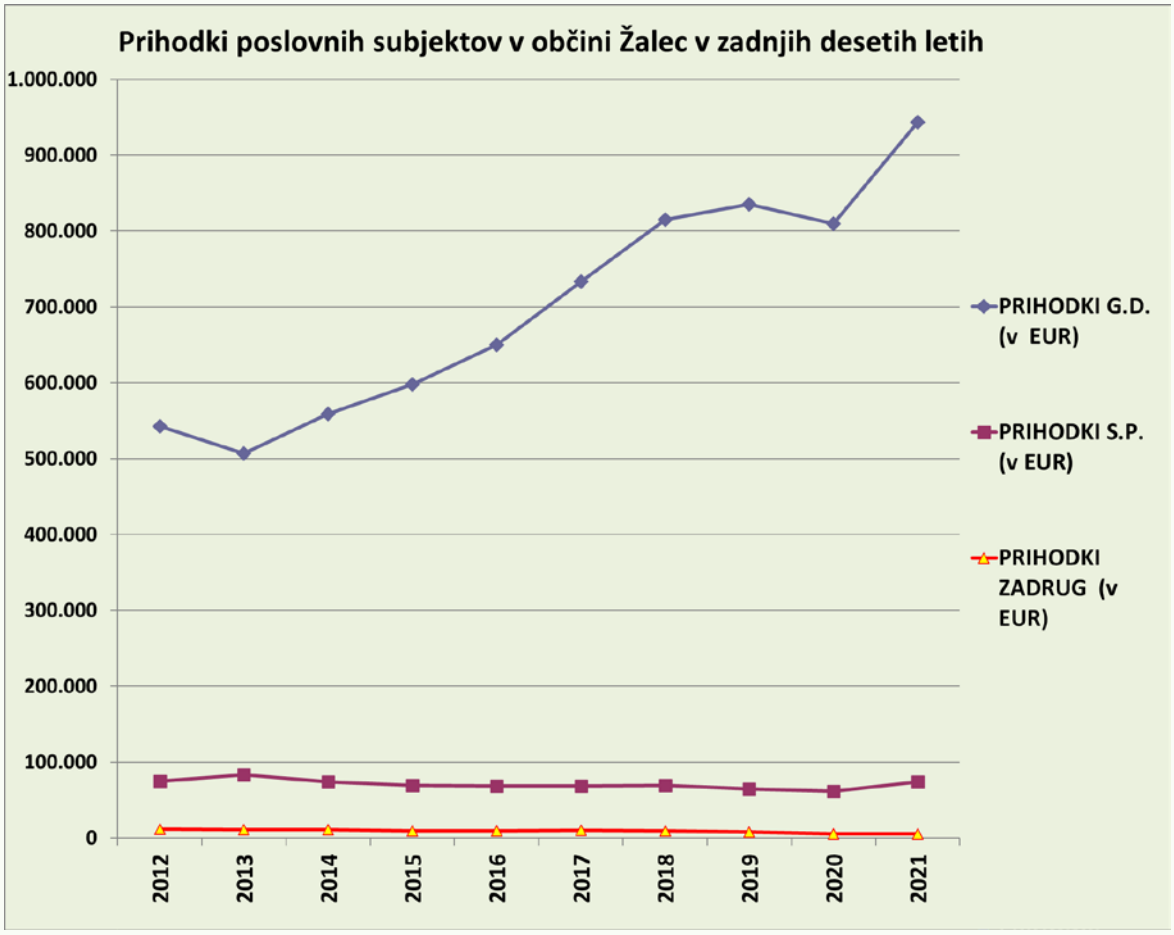
Prihodki poslovnih subjektov v občini Žalec v zadnjih desetih letih
1.000.000
900.000
800.000
700.000
600.000
500.000
400.000
300.000
200.000
100.000
0
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
PRIHODKI G.D. (v EUR)
PRIHODKI S.P. (v EUR)
PRIHODKI ZADRUG (v EUR)

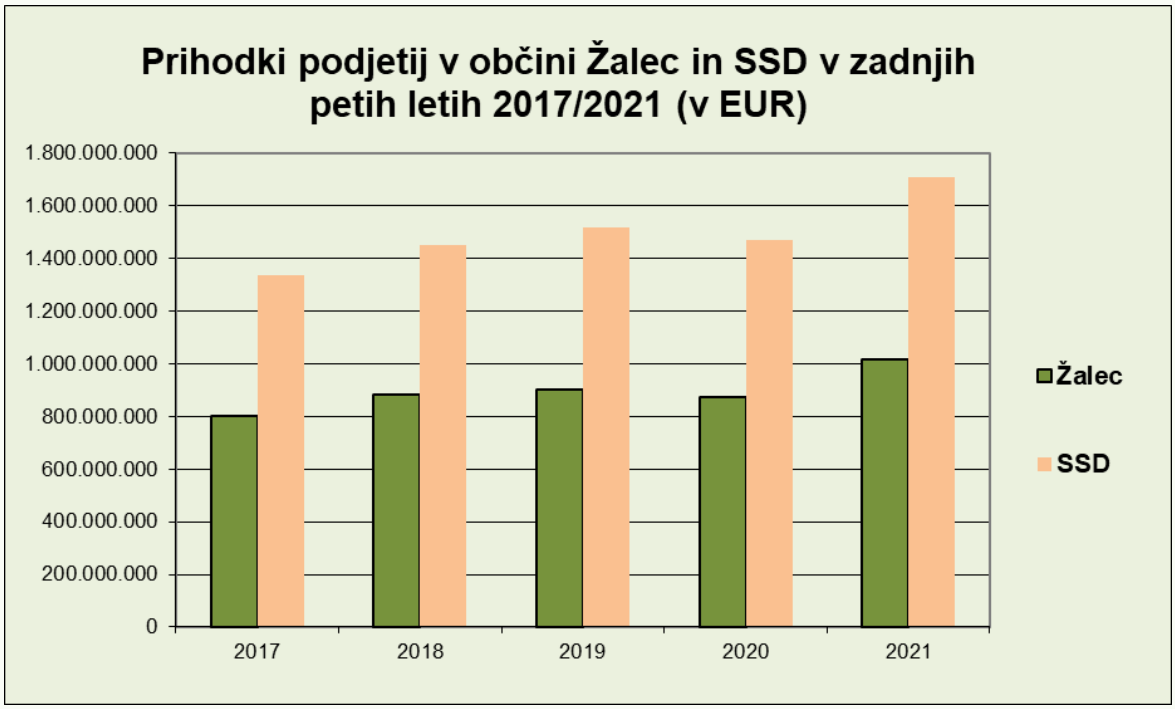
Prihodki podjetij v občini Žalec in SSD v zadnjih petih letih 2017/2021 (v EUR)
1.800.000.000
1.600.000.000
1.400.000.000
1.200.000.000
1.000.000.000
800.000.000
600.000.000
400.000.000
200.000.000
0
2017
2018
2019
2020
2021
Žalec
SSD

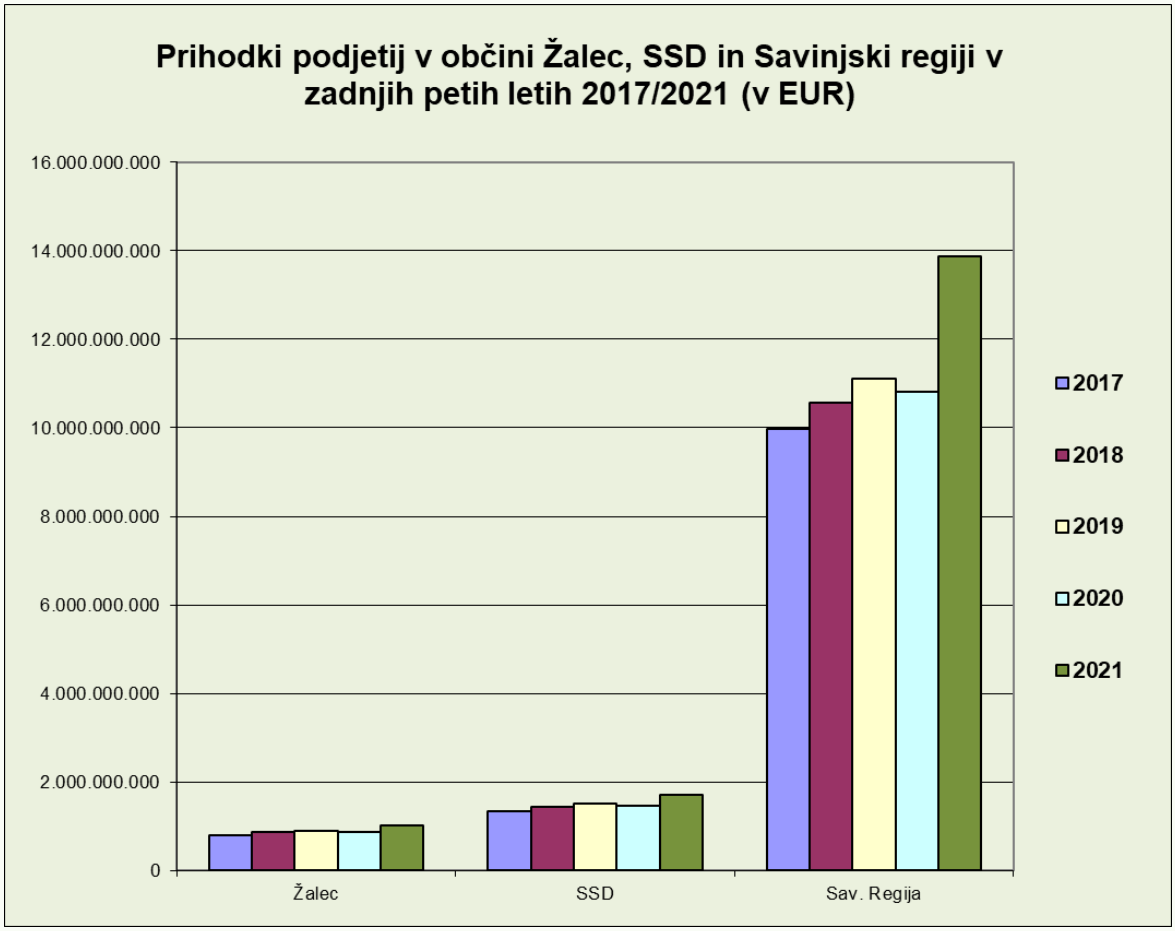

Primerjava prihodkov podjetij (s.p. in g.d.) po občinah Spodnje Savinjske doline, Savinjski regiji in občini Žalec nam kaže na konstantno rast skupnih prihodkov v treh letih pred kriznim 2020, ko so prihodki tako v Žalcu, kot tudi v Savinjski regiji in državi upadli.

Lani v letu 2021 so prihodki v vseh občinah SSD zopet narasli in bili v vseh občinah, z izjemo Prebolda, višji kot kdaj koli v zadnjih petih letih. Znano je, da k skupnim prihodkom Spodnje Savinjske doline prispevajo podjetja občine Žalec slabih 60 % vseh ustvarjenih prihodkov. V letu 2021 so prihodke najbolj povečala podjetja v občini Tabor, najmanj pa v Preboldu.

Družbe občine Žalec pa so v letu 2021 ustvarile za dobrih 16% več skupnih prihodkov kot leto prej. Delež prihodkov ustvarjenih na tujih trgih pa so povečale za dobrih 20%.

3.3. Odhodki

Odhodki podjetij (v EUR)

	Braslovče	Polzela	Prebold	Tabor	Vransko	Žalec	SSD	Sav. Regija
2017	65.205.387	101.633.829	291.375.304	5.414.212	38.788.007	774.895.992	1.277.312.731	10.135.307.264
2018	69.708.102	95.368.810	321.064.830	6.062.467	43.269.315	845.680.683	1.381.154.207	10.342.125.110
2019	76.742.776	105.175.959	353.879.622	6.773.383	44.955.979	854.748.044	1.442.275.763	10.695.664.621
2020	81.373.585	109.660.859	329.261.127	6.525.387	44.385.974	825.112.447	1.396.319.379	10.573.896.667
2021	106.863.207	141.169.383	341.252.191	8.973.977	57.248.562	955.019.098	1.610.526.418	13.075.622.837

Največjo težo med odhodki so imeli kot običajno stroški blaga, materiala in storitev, ki so se povečali za slabo desetino. Med njimi so bili po obsegu največji stroški blaga, materiala in storitev, ki so predstavljali okoli 75 % vseh stroškov; na drugem mestu po obsegu in deležu pa so bili stroški dela, ki so se lani ob višanju plač še nekoliko povečali in tako predstavljali okoli 17 % vseh stroškov. Ostale stroške so predstavljali odpisi vrednosti in ostali odhodki.

Na območju občine Žalec je sredi leta 2021 povprečna mesečna obračunana bruto plača na zaposlenega znašala 1.717 EUR, neto pa 1.121 EUR, medtem ko je na nivoju države Slovenije bila izplačana bruto plača v znesku 1.952 EUR, neto pa 1.256 EUR.

Neto plača se v Žalcu v zadnjih dveh letih povečuje za okoli 100 EUR letno. V zadnjih petih letih so se v povprečju bruto plače v Žalcu povečale za 23 %, na ravni države pa malenkost manj, to je 21 %.

V Spodnji Savinjski doline so lani v povprečju največjo plačo prejemali na Vranskem in sicer 1.767 EUR bruto. Sledili so delavci iz občin Braslovče, Žalec, Polzele, Tabora in Prebolda. Vse občine SSD pa so po višini bruto plače zaostajala za slovenskim povprečjem za med 200 in 400 EUR.

Le tri regijske občine (Dobje, Nazarje, Štore) so lani presegle slovensko plačno povprečje, 21 občin savinjske regije pa ni doseglo niti 90 % slovenskega povprečja. Plače v občini Žalec so bile lani na 7. mestu izmed 31 občin savinjske regije, dosegale pa so nekaj nad 90% slovenskega povprečja.

Glede povprečnih plač družb v regiji so le štiri dejavnosti izstopale iz slovenskega povprečja, in sicer dejavnost zdravstva in socialnega varstva (2.326 evrov), dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom in paro (2.320 evrov), informacijske in komunikacijske dejavnosti (2.203 evrov), ter oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja (1.923 evrov).

Plače delavcev v Žalcu še vedno zaostajajo za državnim in tudi za regijskim povprečjem. Za državnim povprečjem za celih 13%.

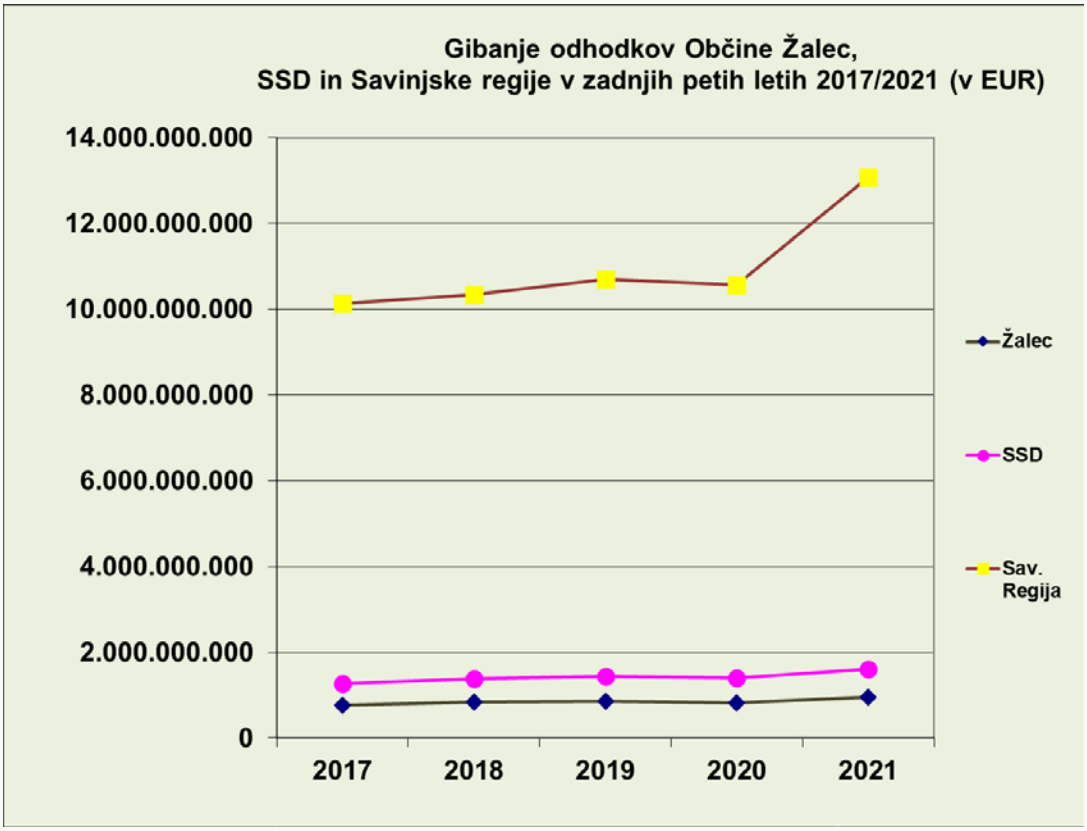
Gibanje odhodkov Občine Žalec,
SSD in Savinjske regije v zadnjih petih letih 2017/2021 (v EUR)
14.000.000.000
12.000.000.000
10.000.000.000
8.000.000.000
6.000.000.000
4.000.000.000
2.000.000.000
0
2017
2018
2019
2020
2021
Žalec
SSD
Sav. Regija

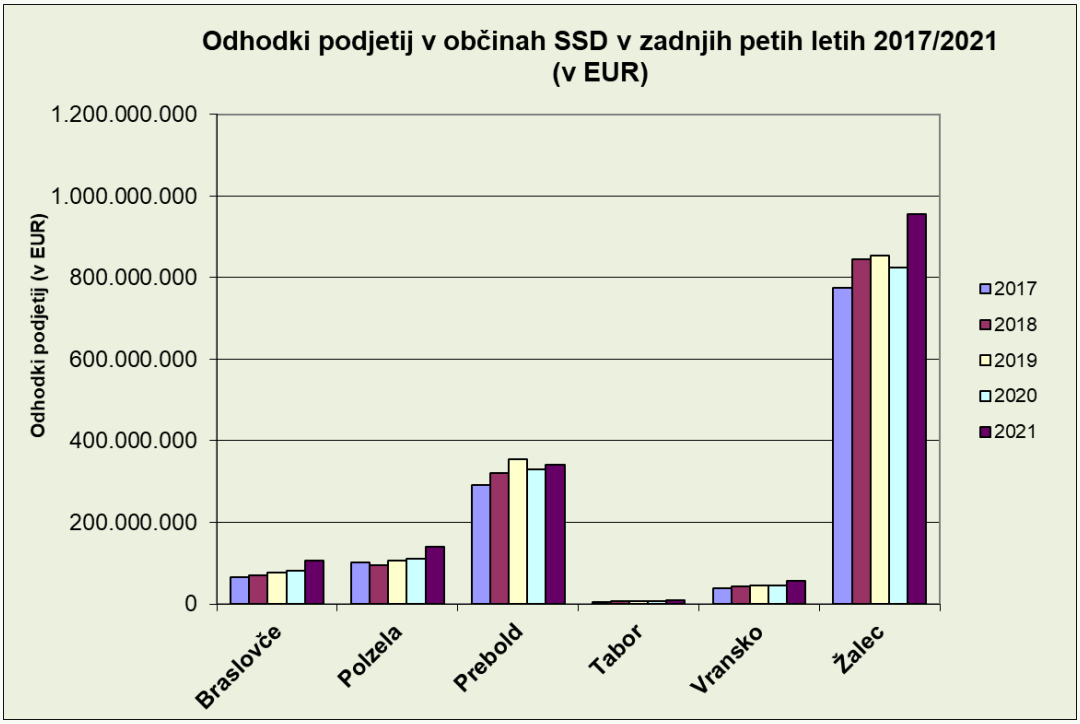
Odhodki podjetij v občinah SSD v zadnjih petih letih 2017/2021
(v EUR)
Odhodki podjetij (v EUR)
1.200.000.000
1.000.000.000
800.000.000
600.000.000
400.000.000
200.000.000
0
Braslovče
Polzela
Prebold
Tabor
Vransko
Žalec
2017
2018
2019
2020
2021

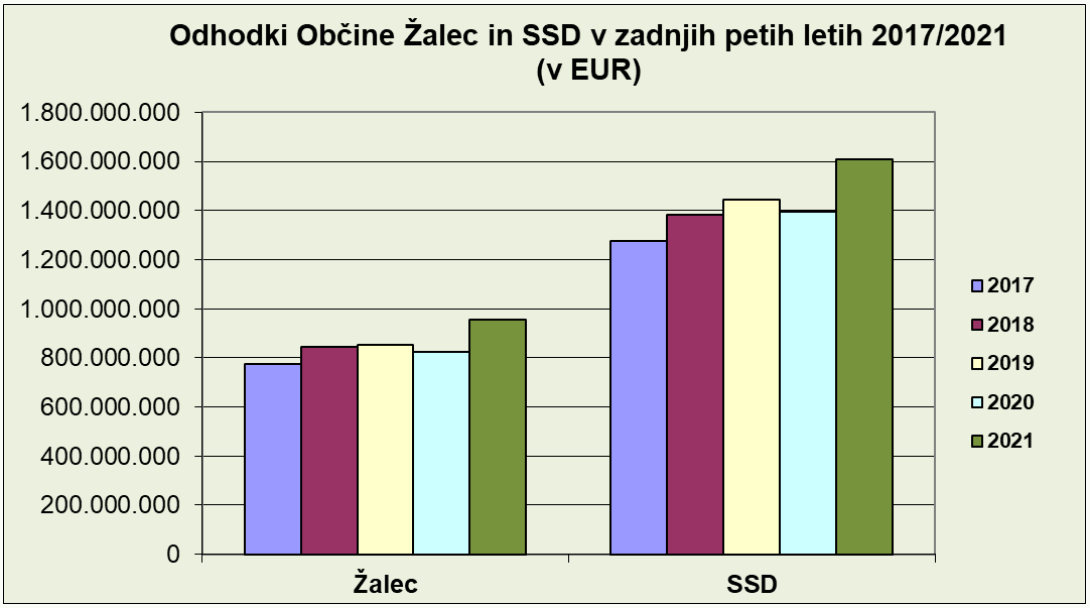

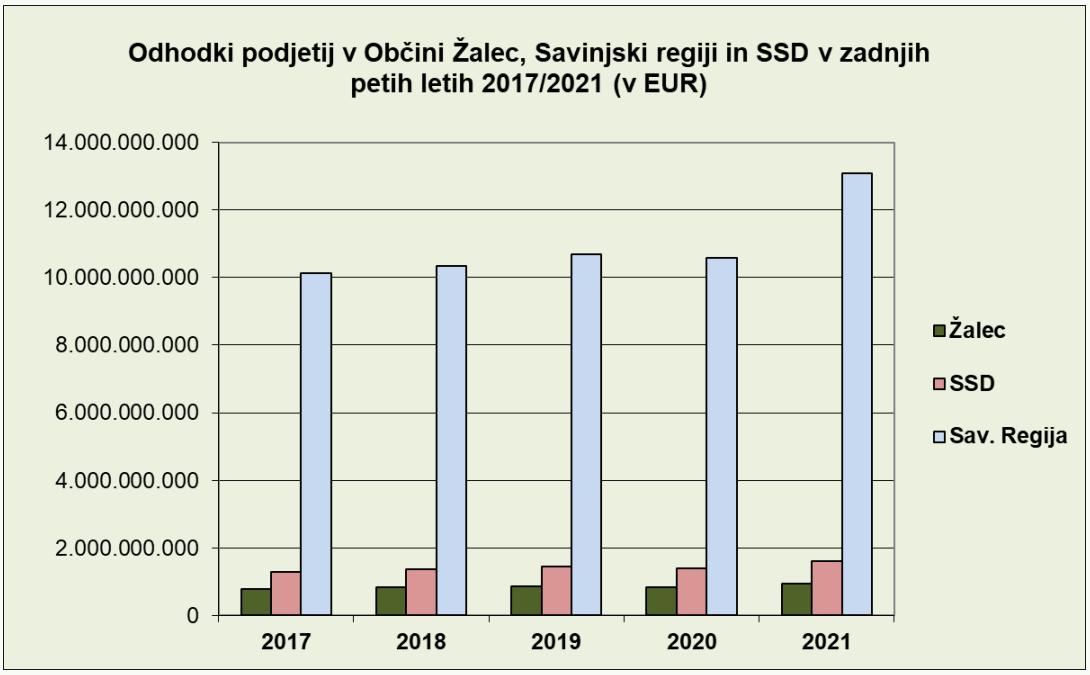

Dinamika **odhodkov podjetij** (s.p. in g.d.) je v letu 2021 v občinah Spodnje Savinjske doline zelo primerljiva z ustvarjenimi prihodki. In sicer so narastli v vseh občinah SSD, kar skupaj s povišanimi prihodki priča o dobri gospodarski aktivnosti in rasti gospodarstva, medtem ko so leto prej odhodki v večini občin SSD krepko upadali.

V občini Žalec so tako lani odhodki podjetij narastli za dobrih 15 %. Slednje ob hkrati relativno podobni rasti prihodkov ni imelo negativnega vpliva na vpliva na končni letni skupni poslovni izid podjetij v Žalcu, ki so poslovno leto zaključila z rastjo na nivoju celotne SSD.

Povečanje odhodkov je tako močno povezano z večjo gospodarsko aktivnostjo podjetij, investiranjem v osnovna sredstva in povečevanjem zaposlovanja, kar se je v zadnjem letu 2021 še posebno dobro izkazovalo prav v Žalcu.

3.4. Poslovni izid

POSLOVNI IZID SKUPAJ za G.D. ali PODJETNIKOV DOHODEK/NEGATIVNI POSLOVNI IZID za S.P. (v EUR)

	Braslovče	Polzela	Prebold	Tabor	Vransko	Žalec	SSD	Sav. Regija
2017	3.836.468	4.921.040	16.734.986	230.081	1.781.090	22.596.318	50.099.983	476.936.851
2018	4.340.357	5.314.605	17.245.752	269.072	2.156.302	32.949.588	62.275.675	343.929.109
2019	4.980.232	6.251.328	12.292.570	270.681	2.179.068	39.326.396	65.300.275	447.661.038
2020	6.109.058	5.381.853	11.151.398	247.700	1.604.158	39.438.016	63.932.183	48.403.856
2021	9.403.479	8.513.308	9.718.609	336.447	3.490.948	53.689.991	85.152.782	671.424.245

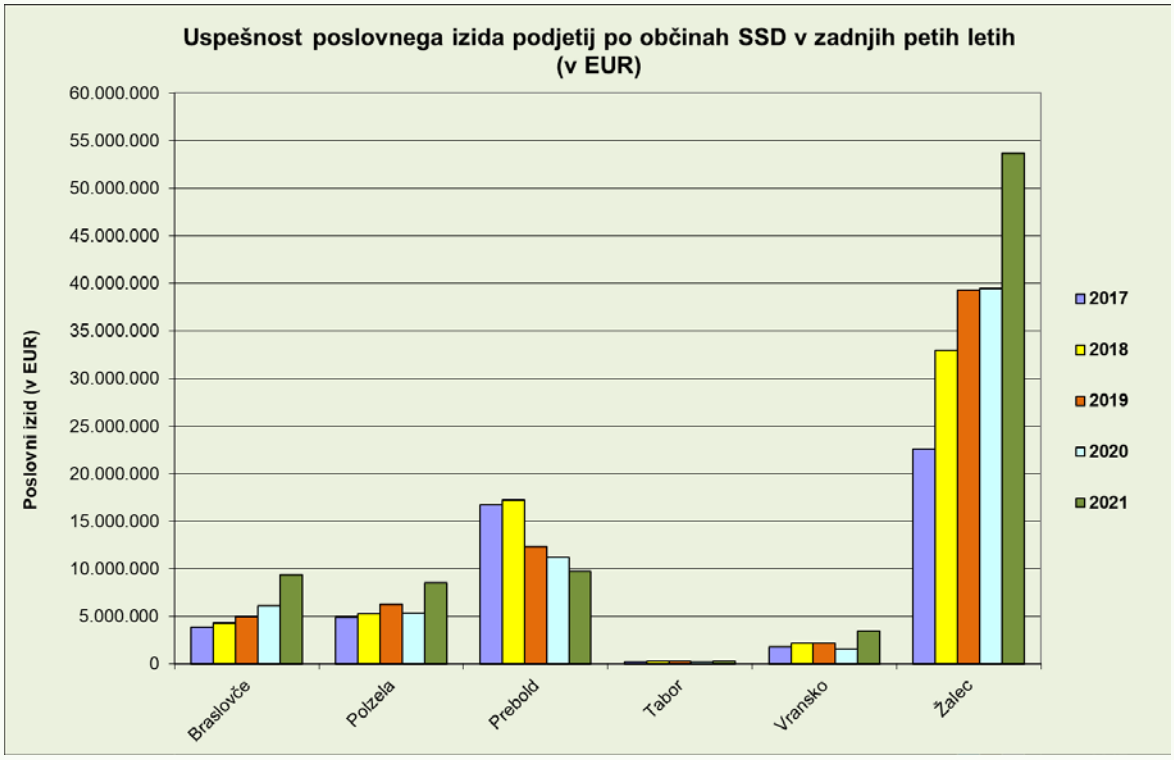

Primerjava poslovnega izida po občinah Spodnje Savinjske doline nam pokaže, da je v letu 2021 vseh 6 občin Spodnje Savinjske doline zaključilo leto s pozitivnim rezultatom poslovanja, ki je bil v vseh občinah, z izjemo Prebolda, najboljši v zadnjih petih letih. V Žalcu je torej gospodarstvo lani v 2021 poslovno leto zaključilo nekaj več kot dvakratnik rezultata izpred petih let.

Pri poslovnem rezultatu podjetij Spodnje Savinjske doline se na srečo niti v Kovid kriznem letu 2020 ni ponovilo močno krizno leto 2013, ko so podjetja prispevala predvsem na negativno stran bilance. Lani v 2021 pa so podjetja SSD leto zaključila izredno pozitivno. Podjetja so očitno kljub še vedno nepredvidenim dogodkom v zvezi z COVID omejitvenimi ukrepi uspela poslovno leto zaključiti odlično, ob občutno povečanem prihodkovnem potencialu pa tudi povečani odhodki niso imeli vpliva na končni letni poslovni izid. Gospodarska moč pa se je povečala.

Podjetja v Žalcu ponovno med občinami Spodnje Savinjske doline prispevajo k skupnemu pozitivnemu poslovnemu izidu podjetij v SSD okoli 60% pozitivnega skupnega poslovnega izida.

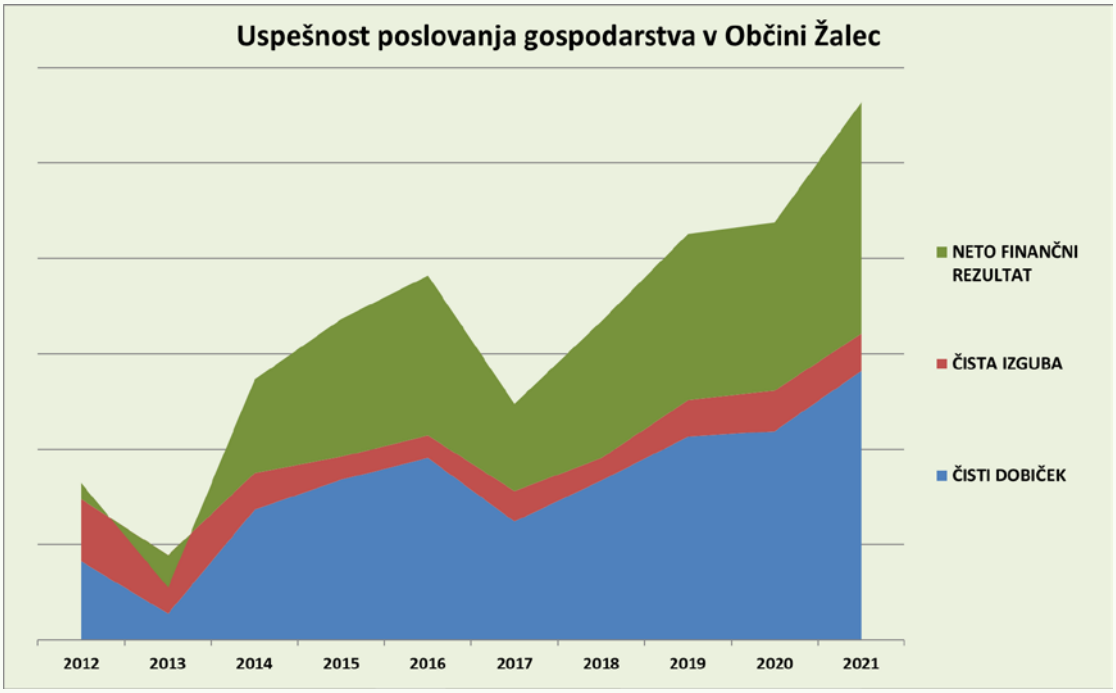

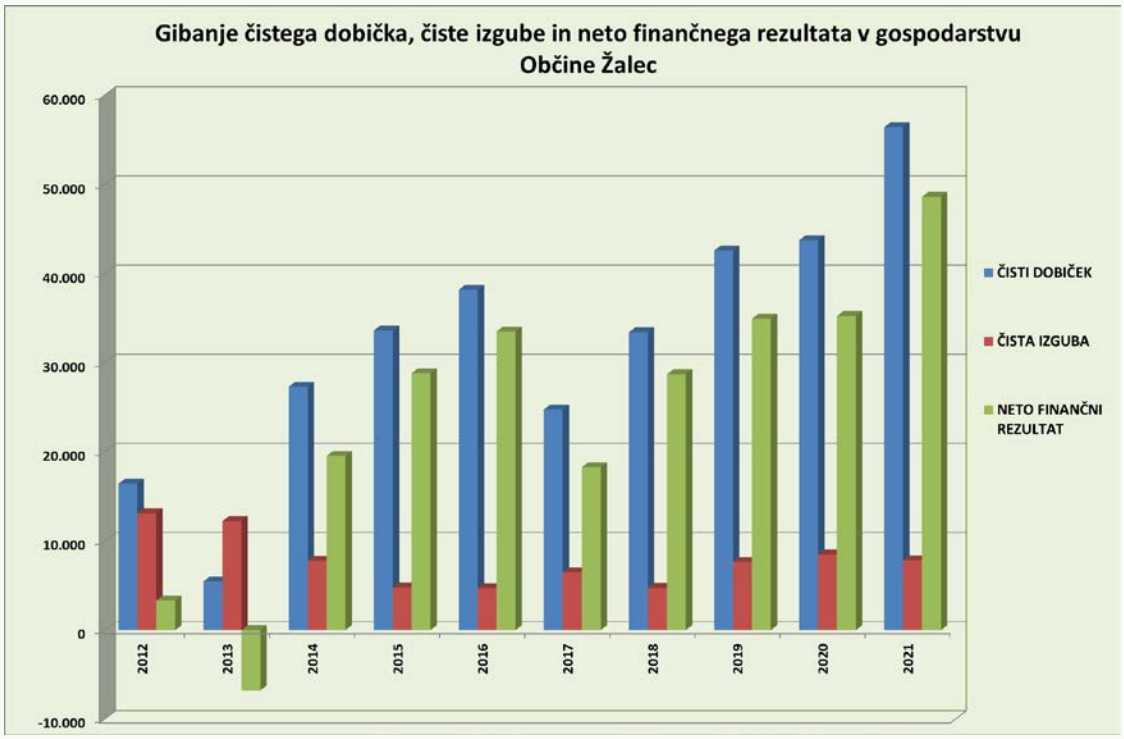

Gledano na rezultate gospodarskih družb občine Žalec je slika tako že četrto leto zapored ugodna. Po padcu prihodkov v letu 2009 so podjetja občine Žalec zaradi uspešnega obvladovanja stroškov v tem kriznem letu še uspele obdržati pozitiven neto finančni rezultat, žal pa jim to ni več uspevalo po letu 2010, kar se je nekako podaljševalo do leta 2013 (z izjemo leta 2012, ko je bila skupna bilanca poslovanja žalskih podjetij pozitivna). Trend večje rasti ustvarjenih prihodkov nad odhodki žalska podjetja konstantno beležijo od leta 2014 dalje.

Leta 2020 v prvem t. i. »Coronskem letu« so bili finančni rezultati podjetij še vedno pozitivni, v Žalcu pa so podjetja uspela ohraniti pozitivno stran bilance zavoljo zmanjšanja ustvarjenih odhodkov nad prihodki, kar pa je bila seveda tudi posledica nekaterih odpuščanj oz. optimiziranja delovne sile glede na proizvodnjo.

Lani v 2021 je bil rezultat poslovanja podjetij v Žalcu izredno ugoden. Tako so podjetja povečala čisti dobiček, zmanjšala čisto izgubo in bistveno izboljšala neto finančni rezultat, ki je bil večji kot kdaj koli v zadnjih 10ih letih. Enako pa tudi čisti dobiček podjetij.

Če so torej še v letu 2013 žalska podjetja poslovala z izrazito negativnim neto finančnim rezultatom pa je zadnjih osem let situacija popolnoma obrnjena, kar izkazuje stabilnost poslovanja žalskih podjetij kljub zadnjim kriznim zdravstvenim razmeram.

Žalska podjetja tako v zadnjem letu poslujejo dobro in stabilno, zaposlujejo več kot kdaj koli prej v 10 letih, vlagajo nazaj v podjetja ter obenem uspevajo dobro obvladovati povečane stroške v obsegu zelo ugodnega pozitivnega skupnega poslovnega izida.

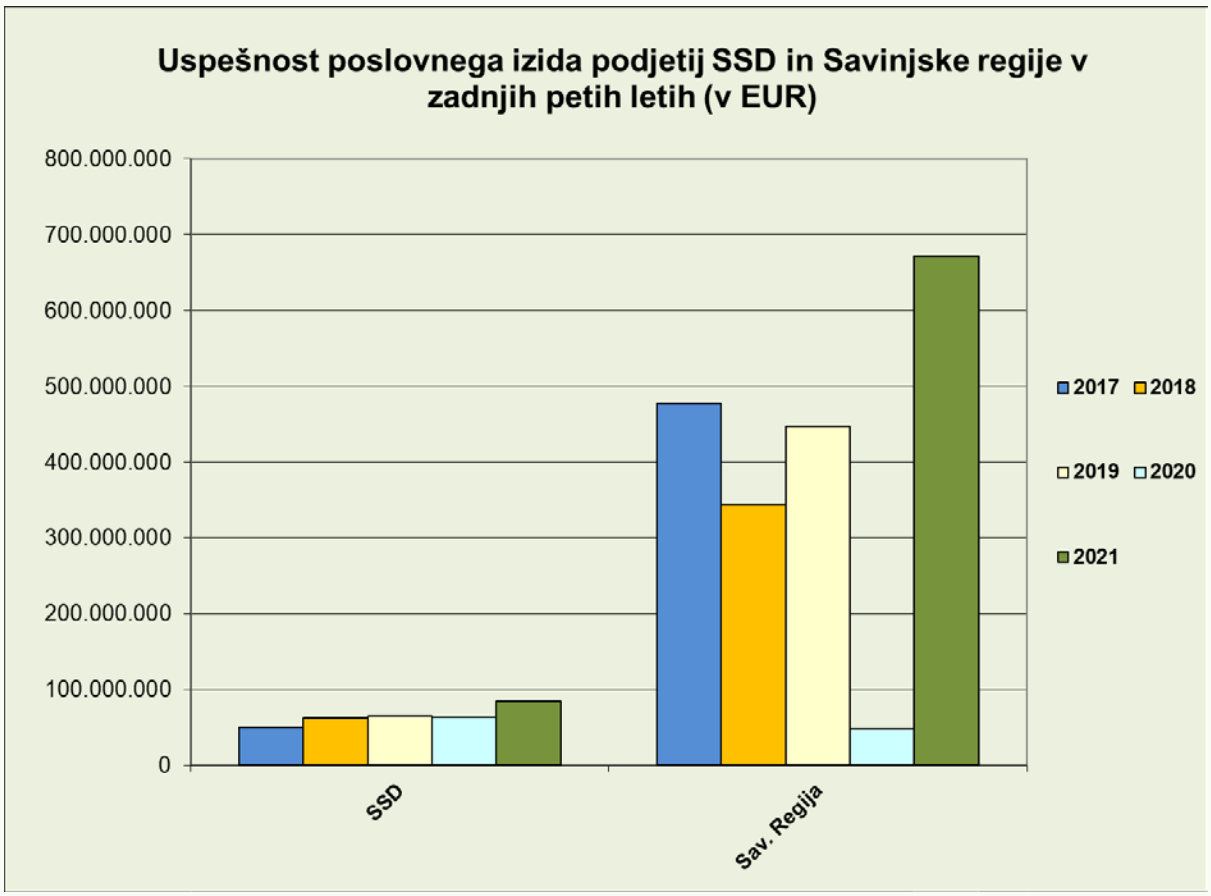

Če pogledamo nazaj, lahko povzamemo, da v Savinjski regiji zadnjih 8 let ustvarjen dobiček gospodarskih družb močno pokriva izgubo, kar se odraža na močno pozitivnem poslovnem izidu. Zadnja štiri leta je stanje zaključnega poslovanja regijskih podjetij sicer zelo ugodno ampak lani tudi občutno bolje od kriznega predhodnega leta 2020.

Gospodarske družbe občine Žalec zadnjih pet let poslujejo izredno pozitivno in so v zadnjem letu pridelala zopet nekoliko več čistega dobička. Pri tem je pohvalno dejstvo, da so

gospodarske družbe v zadnjih petih letih za 127 % povečale ustvarjen čisti dobiček in pri tem dodatno zaposlile 10 % ali 527 delavcev več. Vsekakor zelo ugodno razmerje in zavidanja vreden skupni poslovni rezultat.

Iz primerjave uspešnost poslovanja med gospodarskimi družbami in podjetniki zasebniki lahko zaključimo, da so v Žalcu lansko poslovno leto gospodarske družbe zopet zaključile relativno mnogo bolj uspešno kot samostojni podjetniki, podobno pa je ugotoviti tudi na ravni regije in države.

Uspešnost poslovanja regijskih gosp. družb glede na Slovenijo, 2021 (vir: AJPES)

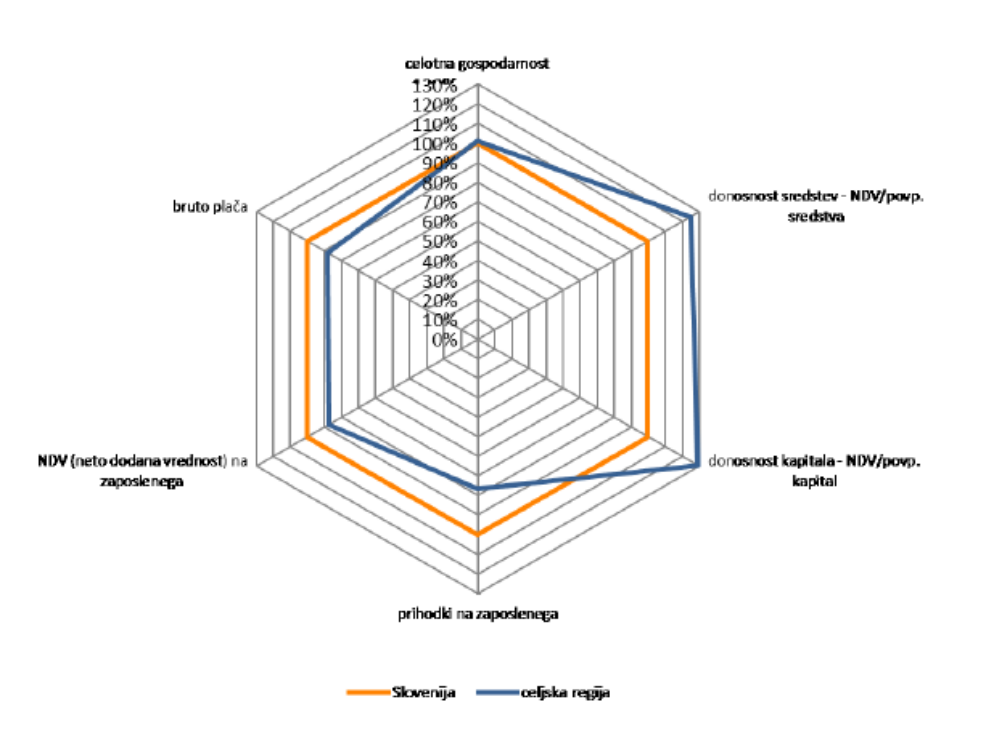

Največ čistega dobička regije ustvarijo družbe iz celjske občine (50,7%), sledile so družbe iz občine Žalec (10,7%), nato Šentjurja (7,8%), Rogaške Slatine (5,6%), in Slovenskih Konjic (5,5%).

3.5. Poslovanje ključnih panog v občini Žalec

V občini Žalec so tudi v 2021, kot že v preteklih letih, po moči zopet močno prevladovala podjetja iz **predelovalnih dejavnosti**, sledila so podjetja iz dejavnosti **trgovine** ter podjetja iz dejavnosti **gradbeništva**.

Tako je lani v Žalcu 98 gospodarskih družb iz predelovalnih dejavnosti zaposlovalo večino zaposlenih in sicer 2.589 delavcev, medtem ko se število teh podjetij v enakem obdobju skoraj da ni povečalo. Podjetja iz te dejavnosti so v zadnjem petletnem obdobju uspešno gospodarila in tudi v času zadnje koronske krize leta 2020 poslovala z neto čistim dobičkom, čeprav z zmanjšanimi prihodki. Lani so poslovno leto družbe iz predelovalnih dejavnosti zaključila z le malenkostnim povečanjem neto čistega ustvarjenega dobička, ob dobrih 14% povečanih prihodkih, ki so skoraj že dosegli raven izpred petih let.

Število zaposlitev pa se je v tej branži lani povečalo za dobrih 10%, kar je daleč več kot v ostalih dveh primerjalno najmočnejših branžah (trgovina in gradbeništvo).

Podjetja v predelovalnem sektorju so tudi najmočneje vezana na globalne trge in so se kot taka prisiljena hitro odzivati na spremenjene zunanje razmere ter tako tudi preko stroškov dela optimizirati svoje poslovanje, kar se je negativno odrazilo v letu 2020, lani pa so ta podjetja zopet zaposlovala.

Še naprej pa ravno podjetja iz panoge predelovalnih industrij v Žalcu predstavljajo gonilno silo gospodarstva in močno prevladujejo pred ostalimi gospodarskimi panogami po številu zaposlitev, ki je ključni dejavnik razvoja nekega območja in splošne blaginje prebivalstva.

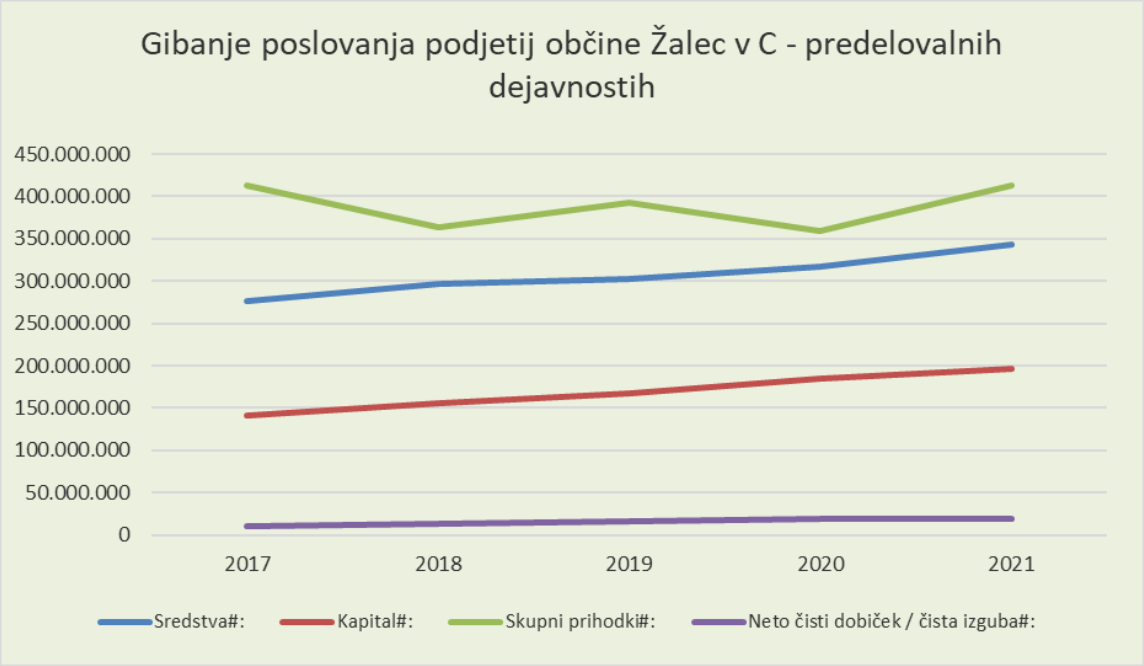

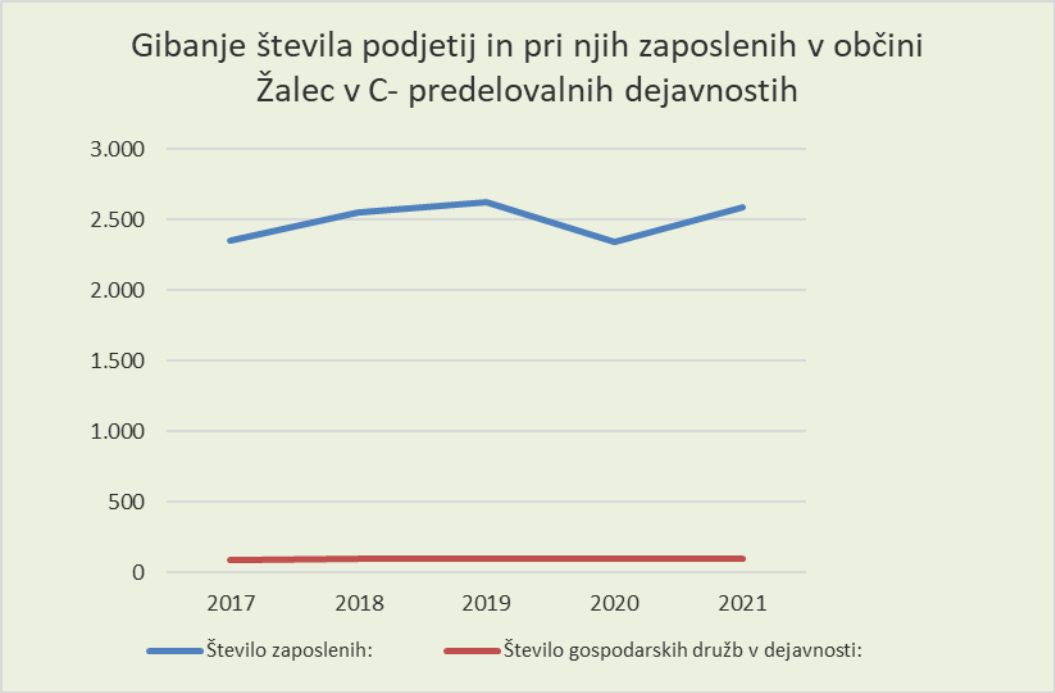

Po obsegu poslovanja so že klasično tudi v letu 2021 za predelovalnim sektorjem, sledila podjetja iz panoge trgovine. 185 gospodarskih družb iz dejavnosti trgovine, je lani zaposlovale 669 delavcev in ustvarile slabih 260 milijonov EUR prihodkov (podjetja iz predelovalnih dejavnosti pa za 60% več). Poslovanje teh podjetij v zadnjih petih letih raste, kar je bilo opaziti v občutnem povečevanju sredstev, kapitala in neto čistega dobička in zaposlenih.

Seveda je tudi v sektorju trgovine razvidno, da so podjetja lani ob dokaj večjem obsegu poslovanja uspela tudi nekoliko povečati obseg zaposlitev. Neto čisti dobiček podjetij – gospodarskih družb v panogi trgovine pa se je lani povečal skoraj za 100 % glede na predhodno leto in je bil tako tudi največji v zadnjem petletnem razdobju.

Skupno gledano, pa je razveseljivo, da so ta podjetja v zadnjem petletnem obdobju beležila največji porast zaposlitev (to je malenkost več kot predelovalna industrija, ki je bila prej močno vodilna, vendar pa so jo pretekle COVID globalne razmere prisilile k odpuščanju).

Razveseljivo je ugotoviti, da ta podjetja v zadnjih letih zaposlujejo relativno hitreje, kot raste njihovo število in nekako skladno s povečevanjem ustvarjenih prihodkov, obenem ustvarjajo največjo rast neto čistega dobička med tremi primerjanimi najmočnejšimi panogami gospodarstva.

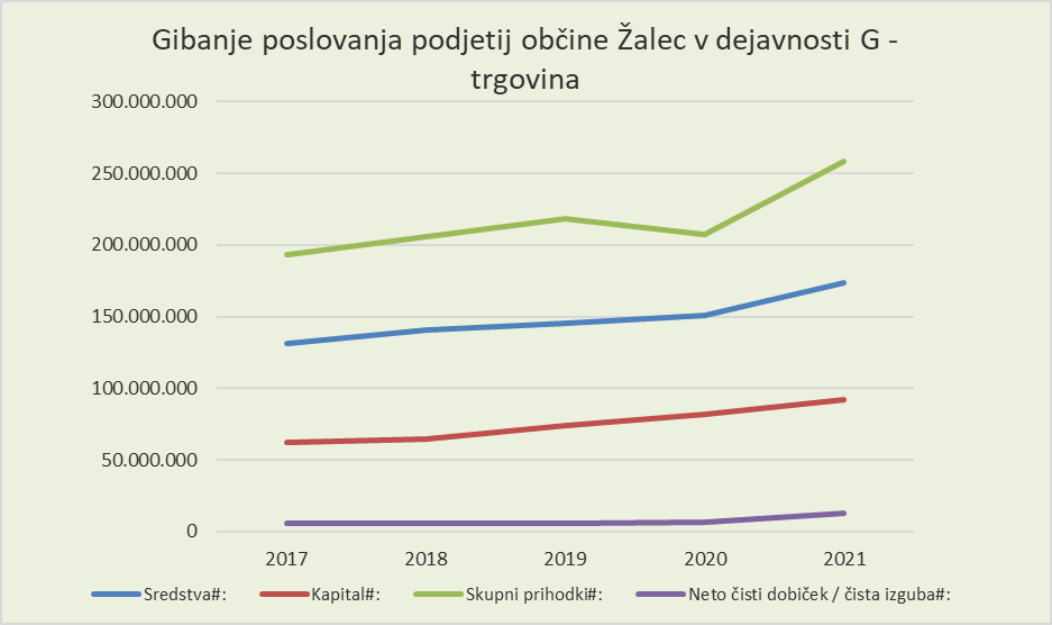

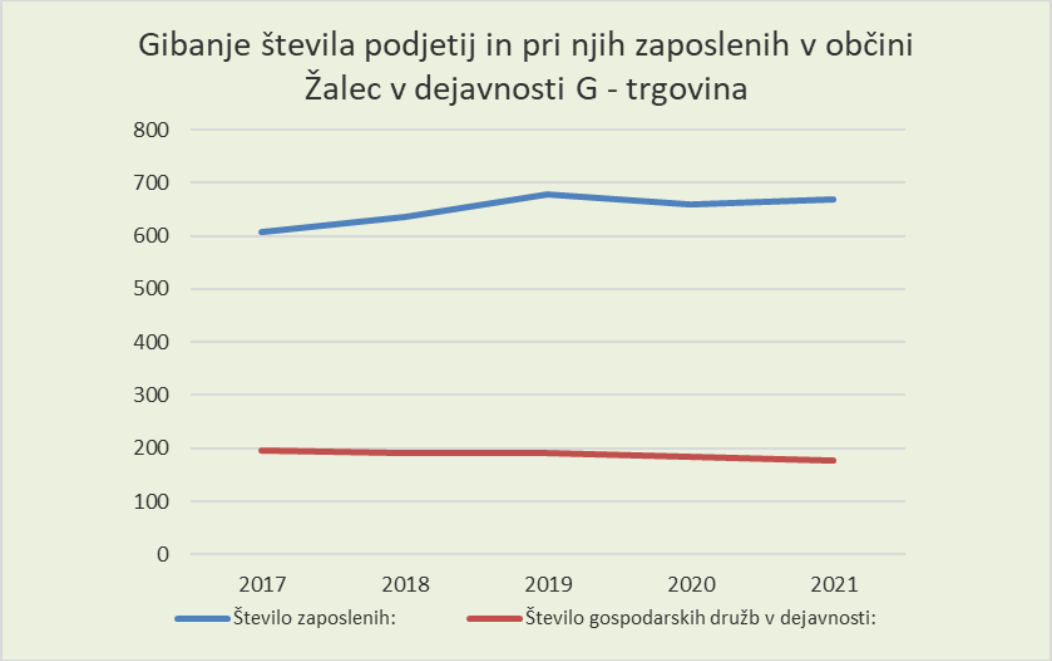

Tretjo skupino po moči v Žalcu predstavljajo podjetja (g.d.) iz dejavnosti gradbeništva, ki so lani zaposlovala 521 delavcev in ustvarila skupne prihodke v vrednosti dobrih 81 milijonov EUR, kar je nekako 2 in pol krat manj kot podjetja iz dejavnosti trgovine ter 4 in pol krat manj od podjetij iz predelovalnih dejavnosti. Gospodarskih družb s področja gradbeništva je bilo lani v Žalcu 80.

Do lani 2021 lahko ugotavljamo, da so ta podjetja v predhodnem petletnem obdobju ob 31% rasti neto čistega dobička število zaposlenih zmanjšala za 7%. Lani so ta podjetja zmanjšala sredstva, kapital in zaposlene ob malenkostnem povečanju prihodkov in kar 37% povečanju neto čistega dobička. Število podjetij v tej panogi se je lani povečalo za 5%, število zaposlenih pa obenem zmanjšalo za 10%.

Če je sklepati iz navedenega, lahko zopet zaključimo, da se v gradbeništvu čas obilja verjetno odraža predvsem v lastniških strukturah teh podjetij.

Obenem pa je pohvalno, da je povprečna bruto plača v gradbeništvu v Žalcu v zadnjih petih letih zrasla za 31%, kar je za 8 odstotnih točk več, kot so v Žalcu zrastle v povprečju plače po dejavnostih skupaj. Znano je, da gradbeništvo zaposluje zelo veliko nekvalificiranih delavcev in ravno ti so v preteklosti v tej branži najbolj vplivali na nizko povprečje plač, medtem ko so ostala dela v tem sektorju bila vedno na glasu dobro plačanih del. Bruto plača v gradbenem sektorju je sredi lanskega leta tako znašala v Žalcu 1.609 EUR, v slovenskem povprečju pa 1.488 EUR.

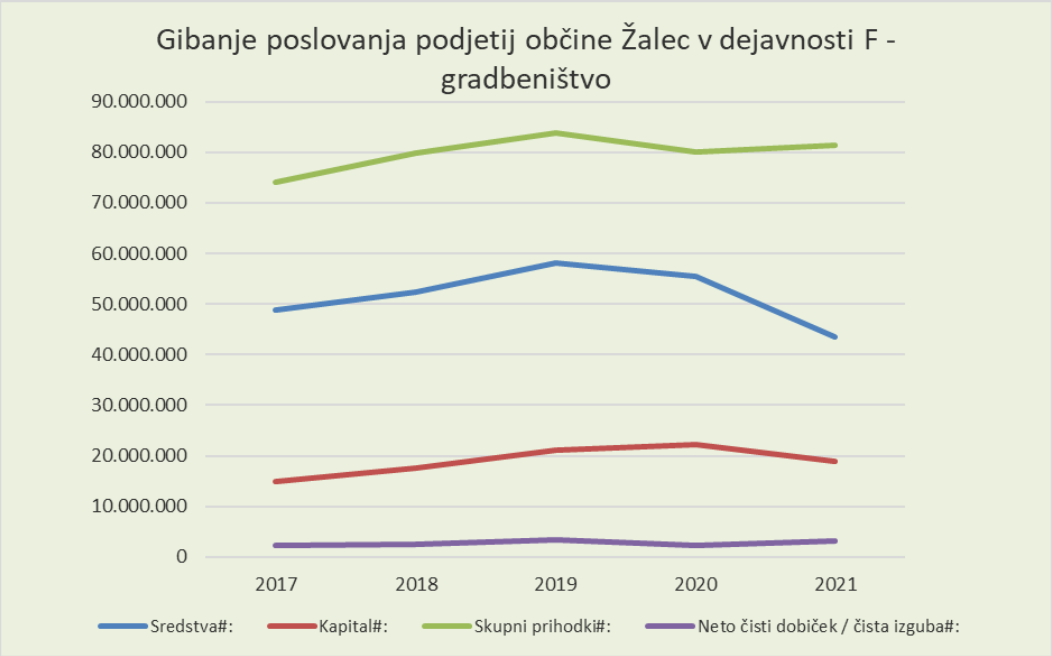

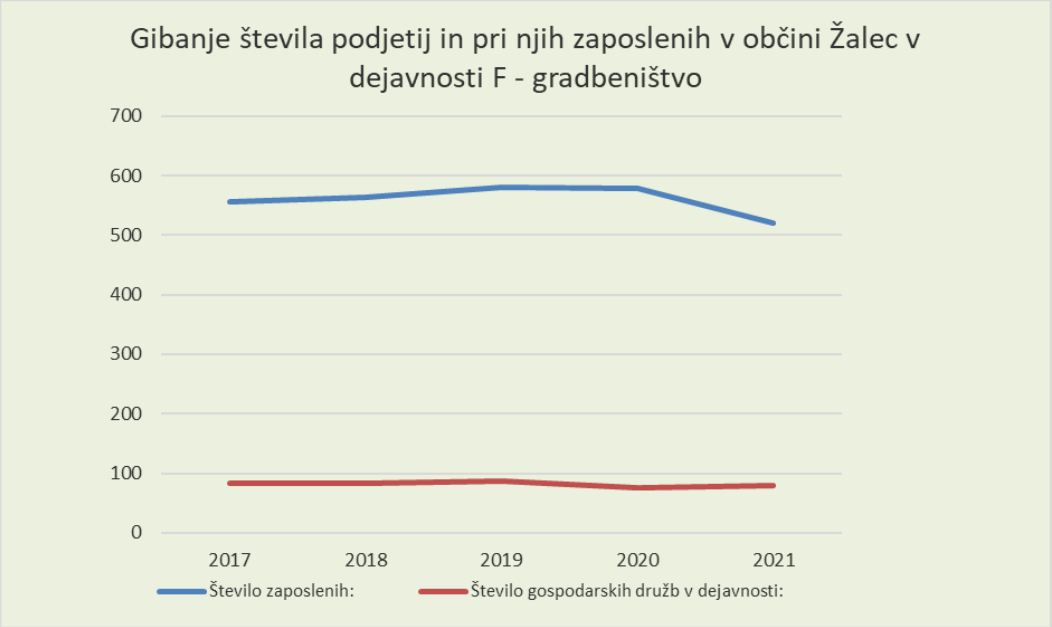

4. ZAKLJUČEK

Lanski rezultati poslovanja gospodarstva v Žalcu kažejo na sprostitev gospodarskega krča zaradi epidemije koronavirusa in skokovit porast poslovanja podjetij. Število zaposlenih se je povečalo za 6 %, povprečna plača se je povečala za 8,9 % ali 140 evrov. Rast produktivnosti zaposlenih pa je bila, tako kot leto prej, zopet večja od rasti plač!

Družbe so za dobro tretjino povečale obseg čistega dobička in zmanjšale obseg čiste izgube. Preteklo poslovno leto so tako zaključile z 13 mio EUR povečanim neto čistim dobičkom.

Po ekonomski strukturi so najmočnejše družbe iz predelovalnih dejavnosti in trgovine, še naprej pa se krepita tudi gradbeništvo in promet. Družbe iz predelovalnih dejavnosti so lani zaposlovale okoli 45 % vseh zaposlenih v Žalcu in regiji ter ustvarile polovico prihodkov. Ob tem so gospodarske družbe paradni konj izvoza, saj so na tujih trgih ustvarile dobro polovico prihodkov od prodaje. Zaradi izrazite izvozne usmerjenosti je njihov tržni potencial večji, hkrati pa so bolj občutljive na spremembe na globalnem trgu. Na drugem mestu po gospodarski moči v regiji so bile lani družbe, ki opravljajo dejavnost trgovine ter in potem tiste iz sektorja gradbeništva.

Družbe iz celjske občine so lani ustvarile daleč največ čistega dobička regije, sledile so družbe iz občine Žalec ter občine Šentjur. Podjetniki so svoje premoženje v povprečju povečali za desetino.

Cene življenjskih potrebščin, katerih medletna rast je bila v začetku lanskega leta še negativna, so se proti koncu leta že močneje povišale (na 4,9 % decembra), povprečna rast je lani znašala 1,9 %. Najpomembnejši razlogi za zviševanje in širše osnovano rast so bili okrevanje gospodarstva, težave v dobavnih verigah in občutno višje cene energentov ter vhodnih materialov in surovin. Gospodarska aktivnost se je lani, po globokem padcu leta 2020, povečala za 8,1 % in s tem presegla raven iz predkoronskega leta 2019.

Po močni lanski rasti smo že pred začetkom vojne v Ukrajini pričakovali umiritev, na kar so poleg visoke lanske osnove vplivali predvsem naraščajoči cenovni pritiski zaradi visokih cen energentov in surovin ter ozkih grl v dobavnih verigah. Invazija Rusije na Ukrajino in sprejete sankcije so te pritiske še povečale, povečala pa se je (oziroma se še bo) tudi prizadetost industrij, ki so najbolj vpete v menjavo z Rusijo in Ukrajino, kar bo zmanjšalo izvoz na to območje.

Gospodarska rast bo letos izhajala predvsem iz rasti domače potrošnje, ki pa se bo po lanski močni rasti, umirila. Na nižjo rast zasebne potrošnje od lanske pa bo letos vplivala povišana inflacija, ki bo vplivala na realno stagniranje razpoložljivega dohodka, zato pričakujemo tudi znižanje med epidemijo močno okrepljene stopnje varčevanja.

Visoka investicijska aktivnost se bo letos nadaljevala. Ob visoki izkoriščenosti proizvodnih kapacitet, lanskih ugodnih poslovnih rezultatih in nizki zadolženosti podjetij pričakujemo nadaljnjo rast investicij v opremo in stroje. Nadalje se pričakuje rast investicij sektorja države. Te bodo spodbujene tudi s sredstvi EU, saj se zaključuje financiranje iz finančne perspektive 2014–2020, ko se običajno črpanje teh sredstev pospeši, krepi pa se trenutno tudi prispevek sredstev iz Sklada za okrevanje in odpornost.

Razmere na trgu dela so se s postopnim odpravljanjem omejitvenih ukrepov in ponovnim zagonom večine dejavnosti začele postopno izboljševati že sredi leta 2020, lani pa je

zaposlenost zrasla na najvišjo raven doslej. Naraščanje zaposlenosti in upadanje brezposelnosti se bosta letos in z manjšo intenzivnostjo tudi v prihodnjih dveh letih nadaljevala, zaradi demografskih gibanj pa se bo krepil vpliv omejitev, povezanih z razpoložljivostjo delovne sile.

Gospodarsko moč in vpliv na poslovne rezultate celjske regije gre med poslovnimi subjekti pripisati predvsem družbam, ki so lani ustvarile okrog 93 % vseh prihodkov, dodane vrednosti ter zaposlovale prav takšen delež vseh zaposlenih v regiji. Družbam je pripadala velika večina ustvarjenega čistega dobička, prav tako izgube. Podjetniki so lani v regiji ustvarili okoli 8 % vseh prihodkov, 7 % dodane vrednosti ter zaposlovali okoli desetino vseh zaposlenih. Poslovanje gospodarstva v Žalcu pa je bilo približno enako. Vpliv zadrug je bil neznaten.

V občini Žalec in regiji so z vidika dejavnosti družb bile, kot v preteklih letih, najmočnejše družbe iz predelovalnih dejavnosti. Po obsegu prihodkov, ustvarjenih na tujem trgu, so bile v regiji še vedno najmočnejše gospodarske družbe iz celjske občine s 33 %, sledile so žalske družbe s 14,4 % ter družbe iz občine Zreče z 10,7 %.

Vojna v Ukrajini bo v 2022 in dalje močno vplivala na ohranjanje motenj pri dobavi surovin in polizdelkov, negativen vpliv na rast dodane vrednosti pa bo imelo tudi pomanjkanje delovne sile. Motnje v dobavah polprevodnikov naj bi se umirile šele tekom leta 2023, zaradi česar bo še naprej najbolj prizadeta avtomobilska industrija, ki je zelo močno prisotna tudi v Žalcu.

Pomembno bodo na gospodarstvo letos vplivali tudi zmanjšanje zaupanja, finančni stres ter okrnjena blagovna menjava. Predvidevamo, da bodo cene energentov in surovin ostale visoke dalj časa, kar bi naj zmanjšalo realne prihodke gospodinjstev in dobičke podjetij ter skupaj z zmanjšanim zaupanjem zaviralo potrošnjo. Sankcije bodo vplivale na nadaljevanje oziroma poglabljanje težav v dobavnih verigah, menjavo pa ovirajo tudi okrnjene prometne povezave. Za evrsko območje tako za letos predpostavljamo upočasnitev gospodarske rasti na 3,4 %, v letu 2023 pa na 2,6 %.

V razmerah visoke negotovosti razvoja gospodarstva zaradi vojne v Ukrajini pa je lahko negativno tveganje še vedno povezano tudi z epidemičnimi razmerami.

<u>V primerjavi s povprečjem Savinjske regije so za gospodarstvo v občini Žalec v letu 2021 opazna naslednja pozitivna odstopanja:</u>

- večja rast zaposlenosti
- večja rast sredstev podjetij in posledično večje podjetniško investiranje
- večja rast prihodkov ustvarjenih na tujih trgih

5. PRILOGE

- Tabela: POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA (primerjava 2012-2021 po občinah SSD, Savinjske regije in RS)
- Tabela: POSLOVNI KAZALNIKI ZA GOSPODARSKE DRUŽBE V OBČINI ŽALEC v obdobju 2012-2021 ter drugi kazalniki po podatkih SURS in ZRSZ

Pripravili:
RA Savinja, avgust 2022

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA (primerjava med leti 2020-2021 po občinah SSD, Savinjske regije in RS)

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Gospodarske družbe/Samostojni podjetniki	Število G.D. ali S.P.			Št. zaposlenih			Št. brezposelnih (stanje dec.)			Sredstva (v EUR)			PRIHODKI (v EUR)			ODHODKI (v EUR)			POSLOVNI IZID SKUPAJ za G.D. ali Podjetnikov dohodek / negativni poslovni izid za S.P. (v EUR)		
		2020	2021	Indeks	2020	2021	Indeks	2020	2021	Indeks	2020	2021	Indeks	2020	2021	Indeks	2020	2021	Indeks	2020	2021	Indeks
	G.D.	99	104	105,1	375	451	120,3				53.044.965	70.326.325	132,6	74.121.144	104.306.658	140,7	67.841.609	94.169.981	138,8	5.040.685	8.212.883	162,9
	S.P.	161	127	78,9	169	169	100,0	183	138	75,4	10.060.101	9.691.393	96,3	14.600.349	13.883.822	95,1	13.531.976	12.693.226	93,8	1.068.373	1.190.596	111,4
BRASLOVČE	**SKUPAJ**	**2.021**	**231**	**11,4**	**544**	**620**	**114,0**				**63.105.066**	**80.017.718**	**126,8**	**88.721.493**	**118.190.480**	**133,2**	**81.373.585**	**106.863.207**	**131,3**	**6.109.058**	**9.403.479**	**153,9**
	G.D.	140	142	101,4	520	544	104,6				98.946.776	109.876.853	111,0	104.499.435	137.629.095	131,7	98.833.521	128.594.334	130,1	4.594.207	7.592.231	165,3
	S.P.	137	133	97,1	84	71	84,5	253	192	75,9	7.130.030	6.954.218	97,5	11.614.984	13.496.126	116,2	11.570.955	12.575.049	108,7	787.646	921.077	116,9
POLZELA	**SKUPAJ**	**277**	**275**	**99,3**	**604**	**615**	**101,8**				**106.076.806**	**116.831.071**	**110,1**	**116.114.419**	**151.125.221**	**130,2**	**110.404.476**	**141.169.383**	**127,9**	**5.381.853**	**8.513.308**	**158,2**
	G.D.	130	131	100,8	1.998	1.782	89,2				286.261.682	298.625.326	104,3	330.584.255	339.639.770	102,7	318.458.204	329.492.851	103,5	10.295.772	8.691.300	84,4
	S.P.	127	134	105,5	95	93	97,9	201	166	82,6	6.366.272	6.719.795	105,6	11.658.549	12.786.649	109,7	10.802.923	11.759.340	108,9	855.626	1.027.309	120,1
PREBOLD	**SKUPAJ**	**257**	**265**	**103,1**	**2.093**	**1.875**	**89,6**				**292.627.954**	**305.345.121**	**104,3**	**342.242.804**	**352.426.419**	**103,0**	**329.261.127**	**341.252.191**	**103,6**	**11.151.398**	**9.718.609**	**87,2**
	G.D.	24	25	104,2	51	57	111,8				4.487.883	5.174.170	115,3	4.990.727	6.498.669	130,2	4.851.789	6.402.486	132,0	101.380	63.828	63,0
	S.P.	39	44	112,8	15	15	100,0	59	50	84,7	886.163	1.787.860	201,8	1.819.918	2.844.110	156,3	1.673.598	2.571.491	153,7	146.320	272.619	186,3
TABOR	**SKUPAJ**	**63**	**69**	**109,5**	**66**	**72**	**109,1**				**5.374.046**	**6.962.030**	**129,5**	**6.810.645**	**9.342.779**	**137,2**	**6.525.387**	**8.973.977**	**137,5**	**247.700**	**336.447**	**135,8**
	G.D.	46	47	102,2	340	361	106,2				40.711.675	49.704.711	122,1	41.366.299	52.621.791	127,2	39.836.135	49.035.006	123,1	1.194.721	2.988.305	250,1
	S.P.	63	67	106,3	26	30	115,4	95	50	52,6	2.608.933	3.259.301	124,9	4.959.277	8.716.198	175,8	4.549.839	8.213.556	180,5	409.437	502.643	122,8
VRANSKO	**SKUPAJ**	**109**	**114**	**104,6**	**366**	**391**	**106,8**				**43.320.608**	**52.964.012**	**122,3**	**46.325.576**	**61.337.989**	**132,4**	**44.385.974**	**57.248.562**	**129,0**	**1.604.158**	**3.490.948**	**217,6**
	G.D.	661	673	101,8	5.251	5.562	105,9				707.812.832	774.568.952	109,4	809.747.393	943.606.491	116,5	767.507.644	885.700.402	115,4	35.245.494	48.626.842	138,0
	S.P.	617	598	96,9	494	525	106,3	989	814	82,3	38.214.419	39.966.661	104,6	61.797.325	74.381.845	120,4	57.604.803	69.318.696	120,3	4.192.522	5.063.149	120,8
ŽALEC	**SKUPAJ**	**1.278**	**1.271**	**99,5**	**5.745**	**6.087**	**106,0**				**746.027.251**	**814.535.613**	**109,2**	**871.544.718**	**1.017.988.336**	**116,8**	**825.112.447**	**955.019.098**	**115,7**	**39.438.016**	**53.689.991**	**136,1**
	G.D.	1.100	1.122	102,0	8.535	8.757	102,6				1.191.265.813	1.308.276.337	109,8	1.365.309.253	1.584.302.474	116,0	1.297.328.902	1.493.395.060	115,1	56.472.259	76.175.389	134,9
	S.P.	1.144	1.103	96,4	883	903	102,3	1.780	1.410	79,2	65.265.918	68.379.228	104,8	106.450.402	126.108.750	118,5	99.734.094	117.131.357	117,4	7.459.924	8.977.393	120,3
SSD	**SKUPAJ**	**2.244**	**2.225**	**99,2**	**9.418**	**9.660**	**102,6**				**1.256.531.731**	**1.376.655.565**	**109,6**	**1.471.759.655**	**1.710.411.224**	**116,2**	**1.397.062.996**	**1.610.526.418**	**115,3**	**63.932.183**	**85.152.782**	**133,2**
	G.D.	6.841	7.059	103,2	61.786	64.790	104,9				14.549.413.608	15.544.201.601	106,8	10.076.820.947	13.005.502.640	129,1	9.828.366.195	12.274.547.025	124,9	272.434	610.081.004	/
	S.P.	6.708	6.671	99,4	6.051	5.998	99,1	11.727	9.026	77,0	488.959.766	516.261.545	105,6	736.153.300	862.419.053	117,2	745.530.473	801.075.812	107,5	48.131.422	61.343.241	127,4
SAV. REG.	**SKUPAJ**	**13.549**	**13.730**	**101,3**	**67.837**	**70.788**	**104,4**				**15.038.373.374**	**16.060.463.146**	**106,8**	**10.812.974.247**	**13.867.921.693**	**128,3**	**10.573.896.667**	**13.075.622.837**	**123,66**	**48.403.856**	**671.424.245**	**1.387,1**
	G.D.	68.125	69.076	101,4	509.700	522.492	102,5				106.519.718.475	116.691.552.564	109,5	97.522.162.600	120.336.854.906	123,4	93.927.947.583	113.534.679.262	120,9	2.805.915.668	5.700.612.075	203,2
	S.P.	50.834	50.054	98,5	41.952	40.538	96,6	87.283	65.969	75,6	3.356.215.058	3.520.413.715	104,9	4.775.252.109	5.376.412.792	112,6	4.439.104.525	4.943.123.993	111,4	336.147.584	433.288.799	128,9
SLOVENIJA	**SKUPAJ**	**118.959**	**119.130**	**100,1**	**551.652**	**563.030**	**102,1**				**109.875.933.533**	**120.211.966.279**	**109,4**	**102.297.414.709**	**125.713.267.698**	**122,9**	**98.367.052.108**	**118.477.803.255**	**120,4**	**3.142.063.252**	**6.133.900.874**	**195,2**

POSLOVNI REZULTATI IN GIBANJA GOSPODARSTVA V OBČINI ŽALEC V ZADNJIH DESETIH LETIH

KAZALNIK	LETO									
	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Št. gospodarskih družb	594	607	623	640	665	678	673	684	661	673
Št. S.P.	815	801	753	687	663	655	659	644	617	598
SKUPAJ S.P. in G.D.	**1.409**	**1.408**	**1.376**	**1.327**	**1.328**	**1.333**	**1.332**	**1.328**	**1.278**	**1.271**
ZAPOSLENI SKUPAJ S.P. in G.D.	4.392	4.252	4.666	4.820	5.243	5.560	5.801	6.021	5.745	6.087
PRIHODEK G.D. (v 1000 EUR)	542.621	506.906	558.839	597.568	650.052	733.441	815.013	835.377	809.747	943.606
PRIH. G.D. NA TUJEM TRGU G.D.(v 1000 EUR)	169.150	173.657	212.228	247.468	270.197	316.003	360.889	366.832	350.807	421.714
ČISTI DOBIČEK G.D.(v 1000 EUR)	16.439	5.474	27.300	33.614	38.197	24.762	33.432	42.592	43.740	56.433
ČISTA IZGUBA G.D.(v 1000 EUR)	13.108	12.239	7.762	4.788	4.690	6.482	4.729	7.656	8.495	7.807
NETO FINANČNI REZULTAT - ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA G.D.(v 1000 EUR)	3.331	-6.765	19.538	28.826	33.507	18.280	28.703	34.936	35.245	48.626
ŠTEVILO PREBIVALCEV NA DAN 31.12. (ŽALEC)	21.521	21.399	21.237	21.329	21.269	21.263	21.317	21.425	21.557	21.492
STOPNJA BREZPOSELNOSTI NA DAN 30.06. (ŽALEC)	12,10	14,90	15,40	14,00	13,20	10,80	9,80	9,10	11,10	8,50
ŠTEVILO BREZPOSELNIH NA DAN 30.06. (ŽALEC)	1.173	1.427	1.477	1.343	1.260	1.057	962	960	1.116	851
STOPNJA BREZPOSELNOSTI NA DAN 30.06. (SLOVENIJA)	11,50	12,80	12,80	12,00	10,80	9,10	7,90	7,30	9,20	7,30